

rufaca

PUBLICACIO D' "AMICS DE Cerdanya"

- **ENQUESTA D' OPINIO**

- UN FUTUR PARC NATURAL:
LA ZONA DEL PUIGPEDROS - ESTANYNS
DE MARANGES

- **LOS PUEBLOS SIN MEDICO**

- *ESQUI, ¿TEMPORADA TRAGICA?*

C/. GENERAL MOLA. 30 TELEF. 88 09 15
PUIGCERDA - (GERONA)

APARTAMENTOS BOR SU SEGUNDO HOGAR

INFORMACION EN LA OBRA BOR
DE Cerdanya

o bien en los teléfonos:
93 258 22 21
93 348 06 74

SNACK RESTAURANTE

SAN REMO

Especializado en
TAPAS CALIENTES Y FRIAS

c/. Ramón Cosp, 9
Teléfono 88 00 05

PUIGCERDÁ

Restaurant tipic de Cerdanya

EL RECO

VILALLOVENT
(PUIGCERDA)

Tls 88-08-69
88-04-67

JOIERIA RELLOTGERIA

j. Fullana
PUIGCERDA

VINOS EL COTO

DISTRIBUIDOR OFICIAL

BODEGAS LLIVIA

RUFACA

PUBLICACIÓ DE L'ASSOCIACIÓ
"AMICS DE Cerdanya"

Número 2, Gener, 1978

CONSELL DE REDACCIÓ:

Rosa Aguilar
F. Xavier Bosom
Alfons Brosel
Armando García
Margarida Grabalosa
Joan Gumbert
Carmina Moncau
Carme Moreno
Joan Muntaner
Josep Peitx
Joan Planella
Antoni Sánchez
Joan Sarioi
Ramon Serra
Josep Mª Tosas
Larra y Yo

COL.LABORADORS

Josep Aguilar
Luis Fernandez
Salvador Galceran
Kere
Joan Lluró
Opus 10

EQUIP DE DISENY, FOTOGRAFIA I PUBLICITAT

Alfons Brosel
Maria Pujol
Antonio Robles
Antoni Sánchez
Meritxell Sastre

CORRECTORS

Joan Muntaner
Xavier Pujol
Joan Sarioi

Edita: AMICS DE Cerdanya
Passeig 10 d'Abril s/n
PUIGCERDA

IMPRIMEIX:
Impr-offset Moya
Amilcar, 163
Tel. 347-17-38

PUBLICACIÓ MENSUAL

La direcció de la revista no es fa responsable dels judicis personals dels seus col.laboradors.

editorial

Tens a les teves mans, amic lector, el número dos de la revista RUFACA. Hem confeccionat aquest segon número amb una gran dosi de il·lusió i amb tota la nostra bona fe. Hem procurat subsanar els múltiples errors am que va sortir el número anterior, consistents sobretot, en innombrables errades d'ortografia i en algunes informacions equivocades, inexactes o poc afortunades. Hem posat totes les nostres ganes en que aquest número surti més digne en tots els aspectes.

S'ha lloat la nostra revista, lo que ens ha permés continuar la nostra tasca de confeccionar el nou número amb més il·lusió, encara, que l'anterior. Hem rebut crítiques-algunes molt agres- que ens ajudaran a que la nostra-i vostra-publicació sigui "l'instrument de comunicació de tota la comarca", que ja us varem dir, era el nostre objectiu, en el primer número.

Altres lectors, per desgràcia els més nombrosos, ens diuen a nosaltres que la revista està molt bé i, a la veïna de l'escala que és un desastre. A aquests, els eterns descontents que no es pronuncien mai per cap banda, als qui si surt bé, diran que ja ho sabien, i si no surt tan bé, diran que és natural, però que mai ens ajudaran en res.

A tots, doncs, el nostre agraïment per la vostra comprensió, per les vostres queixes sinceres, i per la vostra col.laboració per que la revista vagi per on tots volem.

SUMARI

Editorial	3	Apologia del libro	14
ACTUALITAT CERDANA		Alt Pirineu	15
Queridos Reyes	4	RECULL	
Crònica d'Age: l'escola	4	Receptes de cuina cerdana	16
Crisi a Convergencia (CDC)	4	Altres receptes	
El Sr. Pere: la nova revista	5	RUFACADES	16
Un grupo de Jovenes de Llívia:		ENSENYAMENT	
Pauta exemplar a seguir	6	Agrupacions escolars co-	
El Cine-Club	6	marcals	17
ENYORANCES		SANITAT	
Enrorança o record	7	Los pueblos sin médico	18
Fa molt anys	7	Quan he de vacunar el meu	
AMICS DE LA NATURA		fill?	18
Algunes consideracions sobre les		ESPORTS	
herbes	8	Esquí: 1977/78, tempora-	
Els ocells curioso de la Cerdan-		da trágica?	19
ya. La polla d'aigua	9	LLETRES	
Un futur parc natural: la zona		Pequeñas cosas	20
del Puig Pedrós- Estanys de Me-		Teatre	21
ranges	9	Les arrels	"
DES DE L'ARXIU:		CARTES A RUFACA	21-24
Privilegi de Puigcerdá sobre el		ULLADES	25
Governador	10		
COL.LABORACIONS:			
De les eleccions generals a les			
municipals a Puigcerdá i Cer-			
danya	11		
Des de Bourg-Madame	12		
Guanyem la llibertat	"		
Enquesta d'opinió pública	13		

"QUERIDOS REYES..."

La festividad de los "Reyes Magos", festividad "tradicional" que reúne de forma especial a los niños con los adultos, alegre y colorista por aquello de los juguetes y regalos, que buscan la ocasión complice del emotivo marco que brinda la Navidad, es un fenómeno sociológico cuya entrañable raíz religiosa y familiar cada día se va pudriendo más, debido a la atmosfera viciada de la "sociedad de consumo". Es el retrato actual de unas conductas y creencias socioculturales que se proyectan de forma descarada en nuestra comunidad y que, consciente o inconscientemente, protagonizamos todos.

Pienso así, y lo escribo, al terminar las clases del día 9 de Enero, día en que se reinagura el curso, y motivado a reflexionar por la repetida pregunta de escolares y amigos: ¿"Qué te han echado los Reyes"?

En efecto, ¿se han parado Udes. a pensar en el chantaje que se ejerce sobre los niños, en la manipulación de que son objeto por parte de todos, al amparo o con la disculpa de la festividad en cuestión? La necesidad de jugar, vital para los niños, se satisface de forma cada vez menos espontánea y libre. El mercado se ha encargado de canalizarla hacia unos específicos productos de consumo: los juguetes; es más, hacia unos determinados juguetes, a veces, de muy concretas marcas. Da la sensación de que fuera de los programados ya no es posible el juego, lo que se consigue a base de una insistencia publicitaria que busca obsesionar a los niños asociando el juego a los juguetes previstos. Se va generando así una necesidad irresistible, capaz de ocasionar al niño los mayores enfados y disgustos si no se satisface. A menudo, son los propios padres los que colaboran, de forma inocente las más de las veces, en el montaje: Si tanto desean los juguetes, tanto más contentos y agradecidos tendrán que estar. El engranaje funciona. Y sirve a los propósitos de todos. Pero el niño ha dejado de ser el teórico protagonista de la representación. Ha sido convertido en mera comparsa. Es el sujeto pasivo de una servidumbre enajenante. Y, ya a merced del adulto, puede ser objeto de toda clase de chantaje: "Si no te portas bien..."; "si no comes todo..."; si no te acuestas pronto..."

Sabido es, por otro lado, que para hacer daño a un niño basta con lograr que se sienta culpable, y alimentar durante un tiempo el sentimiento de su propia culpabilidad. Si luego pedimos al joven ciertas actitudes, ideales y comportamientos que vienen a ser como "pedir peras al olmo", pensemos que, desde la infancia, cayeron sobre él ideas, creencias y, sobre todo, experiencias que han condicionado

su comportamiento ulterior. El ciudadano, el hombre libre, el hombre capaz de autodeterminación, juicio crítico y sentido de la responsabilidad, la persona defensora de la justicia social, no puede gestarse en unas condiciones de falsedades, chantajes, engaños, sentimientos patológicos de culpabilidad y toda una cadena de contravalores que le empuja, desde niño, al gregarismo, la estupidez, el miedo, el rencor y la falta de confianza en los demás. O así me lo parece.

ARMANDO GARCIA

"Para que el mundo consiga la paz habremos de plantearnos algunos interrogantes a los que la minoría mecanizada de la Humanidad ha estado volviendo la cabeza desde que, al iniciarse la revolución industrial, repudió los ideales tradicionales. ¿Tanto vale la maximización de la riqueza material como para pagar el precio espiritual que nos está costando?"

ARNOLD J. TOYMBEE

CRISI A CONVERGENCIA (C.D.C.)

En una nota facilitada als corresponsals de premsa de la comarca i també a RUFACA, els militants que fins ara contavem com a tal en el si de Convergència Democràtica de Catalunya a Cerdanya fan constar la seva irrevocable dimissió d'aquest Partit polític. La circumstància que ha provocat aquesta dimissió és el fet de que no varen ésser informats d'una reunió que va tenir lloc a Puigcerdà, entre responsables de Partit, tals com en Josep Mª Culler, i gent de la comarca, la majoria vinculada al sector de la construcció (promotors, empresaris, etc...)

Sembla ser, tal com diu l'anota, que el motiu de la reunió era parlar de les properes eleccions municipals, assenyalen els militants dimittits que ells no haurien presentat a la majoria de les persones assistents a la reunió, en les esmentades eleccions.

Aquest militants de C.D.C. convocaren els Partits polítics per informar de la seva situació, assenyalen que fins i tot no s'els reconeix com a tals, ni tampoc volen tenir present la tasca que han portat a terme fins ara (Campanya electoral per les legislatives...)

P

CRONICA D'AGE

L'ESCOLA

Hi ha una altra cosa que fins a cert punt passa desapercebuda, però que jo considero de vital importància a tota comunitat. Es un lloc de recolliment pels infants, un espai per a jugar a pilota, per a gronxar-se, en fi, un espai ample. A l'hivern, un lloc tancat amb estufa de llenya (que prou que s'en trosseja a la Llanera), o carbó si convé, en pogueu jugar a ping-pong, escacs, etc. etc. Això, que per a molts passa desapercebut, no s'ens passa per alt per aquell que hem tingut aquest racó, en aquell temps escola. No duré a aquesta fulla l'enyorança del temps que teniem jardí, porteríes, arbres, estufa i llenya, de propietat nostra, de tots els infants de l'escola.

Però, que ha passat ara, que els infants del poble no tenen aquest racó ni aquest espai? Fent història, recordem que la construcció de l'escola es dugué a terme a començaments de la dècada dels 60. I queda tancada degut al reagrupament a un nucli (en aquest cas, Puigcerdà) de totes les escoles, a finals de la mateixa dècada. Quasi coincideix això amb el traspàs de poders de l'Ajuntament de Vilallevant i Age a l'Ajuntament de Puigcerdà, que ara no entraré tampoc en discussió.

Seguidament l'escola és tancada; la vivenda de la mestra també, i el pati es fa servir per a jugar a pilota i fer boles de neu per part dels infants del poble. Un bon dia el pati és també tancat, la casa és ocupada per pintors, lampistes, electricistes, i se la converteix en una petita torra. Més tard, el pati és convertit en "cesped", on sovint s'hi veu gent estirada que ningú no els coneix ni ningú no sap qui són.

Què ha passat?. Doncs, així fredament, sense parlar amb ningú, l'Ajuntament, n'ha pres part i l'ha llogat per estiu i gaudiment de gent estranya al veïnat. "Primer els de fora, els de dins no ens mereixen res", sembla una primera resposta.

Ho faig públic, així, perquè ens adonem tots que encara que no ho sembli hi ha coses del veïnat que són administrades per gent estranyes al veïnat. I més que res, jo ho considero més important, perquè es rectifiqui i es dongui al poble, i que ell decideixi, però tot el poble, homes i dones, nois i noies.

De ben segur, que molta gent ens veuríem menys violents quan tornem a casa i veiem que a casa ja no es disposa de la nostra opinió per a distribuir un bé que és de tots i que crec (com molts) que l'hauríem de conservar, que prou falta ens fa un espai on puguin jugar els infants.

JOSEP TALLAFERRO

SR. PERE

LA NOVA REVISTA

El Sr. Pere —ja l'anireu coneixent— és un home de mitjana edat, de mitjana estatura, tirant a petit, mitjanament cap pelat, ni pobre ni ric. Te els fills fora de Puigcerdà —l'un establert a Manresa i l'altre estudiant a Barcelona— i la dona a casa. Es allò que en diem un home mig, però hi ha un detall del seu caràcter que el fa sobresortir d'aquesta mitjanía: la seva passió per discutir. Des de que s'aixeca fins que s'en va al llit, a l'hora d'esmorçar, de dinar i de berenar, a la taberna i al "snack", al carrer Espanya i al Major; allà on hi trobeu al Sr. Pere, allà el trobareu fent petar la xerrada amb algú, de vegades pausadament, altres animadament, gairebé sempre amb el roig a la cara i amb el crit entortolligat a la boca, com aquell que vol dir moltes coses a l'hora i se li ajunten les paraules a la gorja.

No voldria, però, que us fessiu una imatge equivocada. No hi ha absolutament cap segona intenció en aquesta activitat que el te ocupat tot el dia. Es el seu vici, però és un vici sà, al menys tal i com ell fa ús: no acostuma a criticar personalment a ningú. Va més amunt, la seva conversa està per sobre de la xafarderia i del cotilleig. El Sr. Pere es dedica, senzillament, a arreglar el món. I dins del món, li atrau especialment la petita parcel·la de Puigcerdà i la Cerdanya.

En fi, ja l'anireu coneixent, però perquè us en feu una idea us explicaré l'última ocasió en que el vaig sentir:

L'altre dia estàvem quatre o cinc amics— no ho recordo gairebé amb exactitud—

aturats a la cantonada carrer Major/José Antonio, davant del Palau 3, fullejant la nova revista cerdana, la qual acabàvem d'adquirir.

S'acosta el Sr. Pere i, quasi sense que ens en adonguessim, ens digué:

—Ah! Ja veig que no heu pogut resistir la tentació d'informar-vos. Es clar, no en teniu prou amb el que jo us dic que heu de gastar-vos 35 ptes per una revista plena d'anuncis, mal composada i amb més faltes d'ortografia que els "dictados" del meu fill quan era petit.

Tots quedàrem una mica anonadats davant d'aquella entrada triomfal. Però ell, impertèrrit, afegí:

— I encara us puc dir més: algunes informacions no són exactes, altres absolutament falses, les més no són ni tan sols informacions.— Respirà— I què m'en digueu del "tufillo" de política que despren la revista?. Es una enganyifa, de veritat. Una enganyifa!

Nosaltres estàvem bocabadats, amb certa sensació d'infants als quals s'els ha près un caramel, just al moment d'anar a fer la primera llepada. I quan un de nosaltres anava a proferir una mena de réplica, mig suplicant, mig justificant, l'home saltà altra vegada:

— Calla, home, calla!. No cal que diguis res. Tot això que us he dit és el que m'acaben de dir a mi en una xerrada que, aprofitant una estona que em quedava abans d'anar, he tingut allà dalt. La veritat és que m'ha empenyat bastant, però per no demostrar-ho no he dit res més que el que

jo pensava: He dit que no sabia si tot això era cert o no, però que a mi em semblava que hi ha una cosa a la revista que no es pot negar: bona voluntat.

I, tot seguit, marxà a dinar: "que la gana ja apreta".

KERE

EL CASINO DEL POBLE

Una sèrie d'entitats ciutadanes i polítiques han signat una carta adreçada al President de la Junta d'Accionistes Casino Ceretà de Puigcerdà, amb la intenció de que es llegeixi a la propera Assemblea General, que està anunciada pel mes de Gener, encara que no se sap la data exacta.

La carta en qüestió diu textualment:

"De tots és conegut que al segle passat, per l'acció conjunta de Puigcerdanesos i estiuejants, es creà l'Associació del Casino Ceretà, la qual, superant nombroses vicisituds, intentava ser seu cultural i impuls de noves iniciatives, encaminades a superar les dificultats que comportava l'allunyament dels grans centres culturals del país amb la formació d'una cultura autòctona.

Sorpresos pel caire de reconvertiment de l'edifici públic de l'esmentada Associació en edifici en mans d'interessos particulars, sense que això s'interpreti en detriment de les empreses que hi han invertit un capital considerable, contribuint a mantenir-lo viu, demanem avui que es planteji la necessitat de que els espais del centre on no hi ha hagut aquesta inversió es converteixin en el que havien estat destinats inicialment: centre de reunió, centre social, centre per a fer tot tipus d'actes culturals i recreatius (teatre, conferències, cinema, ball, música, etc.)

I és així que, davant de la recent convocatòria d'una pròxima Assemblea de Socis, les entitats sotasignats demanen que s'hi llegeixi i es tingui present aquest text com a representatiu d'una opinió majoritària de la població, perquè el Casino torni a ésser aquell centre obert al poble i contribueixi al tan necessari desenvolupament cultural de Puigcerdà i la seva comarca".

P.

5

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

de Catalunya i Balears

AL SERVEI DE L'ESTALVI I DEL CREDIT

475 OFICINES

ARREU DE CATALUNYA

A PUIGCERDA

Josep Antoni, 22.

TL: 88-01-47

GRUPO JOVENES DE LLIVIA: PAUTA EJEMPLAR A SEGUIR

Ni es un partido político, ni una sucursal de alguna central sindical, ni siquiera un grupo reivindicativo de intereses privados. No es eso, ni tampoco existe detrás de él nada ni nadie con segundas opciones. Sólo constituye una buena iniciativa encaminada a logros comunes en favor de la juventud, la convivencia y del pueblo todo. Hace solo un año, un enjambre de críos — consecuencia de la fuerte inmigración a esta "sartén" de continúa evolución económica— se enzarzaba en travesuras no creativas; y otro enjambre de jóvenes, no menos numeroso, se esparramaba cada domingo por las calles de Puigcerdà, sin sentido, sin unión y gastando un dinero casi siempre mal utilizado.

Y hace también, sólo un año, estos jóvenes desperdigados, se comprometieron en una empresa común: "la posibilidad de manifestarse en un lugar propio, en todas las facetas posibles para saciar necesidades culturales, deportivas, recreativas, teatrales..."

En principio se reivindicó una de las salas del "Hogar", donde existe un bar y una sala de actos, propiedad del Ayuntamiento.

Esta primera iniciativa significó ya mucho: la unión de todos los jóvenes. Ellos eran la posibilidad de hacer aquello que nunca les dieron y que no se han preocupado de dar.

Sin embargo, después de un año largo de trabajo, de arduo y sacrificado trabajo, —diríamos sin eufemismos— no sólo han conseguido unirse para hacer muchas cosas dignas de mencionar, sino que han demostrado a todo el pueblo, al Ayuntamiento y a su Alcalde la posibilidad de realidades positivas y la posibilidad de logros mayores. Y todo el pueblo, El Ayuntamiento y su Alcalde lo han manifestado; el pueblo con aplausos y el alcalde cediendo la totalidad de las salas. Buena ini-

ciativa en principio.

Sus actividades primarias consistieron en adecuar el local, ya que su estado era deplorable. Consiguieron realizar una obra teatral y un "quinto benéfico" y con los beneficios de éstos (la totalidad del dinero recaudado, por cualquier actividad, está destinado a la colectividad de jóvenes) y las ayudas del Ayuntamiento han conseguido hacer transitable el local.

A partir de aquí, las mejoras han sido vertiginosas en todos los sentidos.

El mes último del año anterior-1967— con la obra teatral "Els Pastorets" —dirigida y realizada por ellos mismos— la representaron dos veces por su gran éxito. Esta, junto a una rifa, han aportado nuevos fondos para proseguir con las mejoras del local y acabar de adquirir un equipo de música stereo.

Organizaron, con idéntico éxito, los Reyes Magos, llevando a los más pequeños hacia ese mundo mágico y feliz que a todos nos trae las navidades.

Igualmente, han organizado una Gim-cama, sesiones de baile; quedándose pendiente un campeonato de ajedrez, ping-pong y un campeonato de damas, a causa de las obras.

Sus actividades más inmediatas para este primer trimestre del año recién estrenado son:

- 1º Un campeonato de ajedrez, otro de ping-pong y otro de damas.
- 2º Una exposición de pintura.
- 3º Acabar de arreglar y acomodar las salas.

Aquí podíamos acabar este comentario, pero estos muchachos se merecen algo más.

Lo más importante de estas actividades no reside sólo en el aspecto material exterior, sino en el espíritu de compañerismo, unión y ganas de hacer algo, por ellos mismos. Es una forma mucho más positiva de realizarse un niño, en libertad con otros, que tirar piedras a los pájaros y a los cristales de la Iglesia.

No quisiéramos olvidar aquí a las autoridades que con su ayuda —al principio rígida, cosa natural— han aportado a este proyecto maravilloso.

Quede patente desde estas páginas, nuestro apoyo y nuestro aplauso. Y quede igualmente claro, nuestra voluntad de premiar todo aquello que de alguna manera sea motivo de unión y realización hacia un mundo hecho de hombres, y no de héroes, conscientes de su trabajo cotidiano.

Sólo es esclavo aquel que quiere aquel a quien se obliga
o aquel que nada hace por estar, codo a codo, junto a sus semejantes para no dejarse atropellar.

Juan, Larra y yo.

EL CINE CLUB

El dimarts, día 17 de Gener, el Cine-Club Puigcerdà inicià les seves activitats d'aquest any. Després d'una sèrie de canvis interns, tornarà a funcionar d'una manera regular, havant establert dues sessions mensuals, els dimarts a les 10 de la nit i al cine Avenida.

Cal tenir en compte, que el Cine-Club és gairebé la sola entitat de tipus cultural que es planteja una continuïtat en la seva tasca que abarca tot el calendari, és a dir, que vol estar present en la vida cultural durant tot l'any i no sols en les temporades d'afluència turística. Des d'aquesta perspectiva és per lo que es fa necessari que tothom, que tots, hi col·laborem amb la nostra presència a les sessions.

S'obre, doncs, la temporada, amb la projecció de la pel·lícula d'en Roman Polanski "REPULSION" (1.965), interpretada en el personatge principal per Catherine Deneuve.

La pel·lícula pot inscriur's en el marc del cinema de terror sicopatològic, del que en por ésser una mostra representativa al costat de PSICOSIS (1.960) d'en Alfred Hitchcock, presentant els elements típics d'aquest gènere: la irrupció de lo monstruós a la vida cotidiana, la sorpresa dels actes d'una persona amb tota l'apariència de normal; la desproporció entre aquesta apariència inofensiva i la brutalitat del seus crímen ens porta, els espectadors, a tenir por de la normalitat.

Tot això, Polanski, ho sap lligar molt bé mitjançant unes imatges cinematogràfiques adequades a la història en sí, en les que va provocant, mica a mica, aquesta sensació de terror.

ENYORANCES

ENYORANCA O RECORDS

Hola Rufaca! Ja ens tornem a trobar altra vegada; tú i jo hem de triscar junts per anar recordant aquells temps passats quan jo era un vailet.

Quins records d'aquelles festes nadalenques, fent "cagar el tió" a la vora de la llar de foc!... després, a la nit no podem dormir pensant en l'endemà per anar a casa dels padrins a buscar el "tortell" de Nadal. Ben clenxats i endreçats marxavem amb el tovalló blanc a la mà per a portar-lo. Els Padrins joiosos per oferir-lo i nosaltres contents com a "ginjols", perquè a més a més del tortell hi deixaven anar algún "souot", que corrents anàvem a canviar a la botiga de la "Rita", botiga que hi havia al carrer de les Escoles Pies; per dos "sous" ens donava tres cigars de menta que feien un pam de llarg, *recargolats com un llamp*. Alguns tenien tots els colors de l'Arc de Sant Martí i que n'eren de bons!

Després a esperar el proper diumenge amb candeletes perquè, al mercat que es feia a la plaça Cabrinetty, sempre hi venia algún parent que ens pessigava les galtes i potser també en donaria algún "souot" per alguna altra gormanderia.

Ja que al mercat en aquell temps hi feien cap quasi tots els pobles de la Cerdanya, donava caire de festa veure aquella bona gent arribar amb els seus rucs i altres amb carros i tartanes on hi portaven la seva mercaderia a vendre o a canviar per roba, fideus, cafè o el que fos puix aleshores els diners corrien molt poc, no faltaven per això per a comprar uns bons "esclops gansolats" de cal "mal amanit" que n'era un home que deien que els feia molt bé i molt secs; Altres anàvem a cal "Pep Espardenyer" a comprar cordes i ronsals per al bestiar, o bé unes bones espardenyes de cànem que ell mateix es filava sota els arbres del "cementiri vell" on tota la mainada anàvem a ajudar-lo, fent correr la roda gran de filar.

En arribar a migdia molts d'aquells pagesos feien cap a cal "Jules Restaurant" del carrer Escoles Pies, o a la fonda de cal "cul rodó" que era davant de Sant "Domingo"; deien que feien un dinar per dues pessetes que n'hi havia per llepar-se els dits, doncs a més a més, si eren més de tres comensals els donaven un "caliquenyo" obsequi de la casa.

Tots contents i trempats a reemprendre el camí de retorn a casa, doncs el treball esperava, però abans alguns havien de recollir el carro que havien deixat a la placeta de cal Manjolet i allí feien la darrera "crompa" que els mancava.

Desembre i Gener eren diades de festes i una de gran era San Antoni, aquells tres Tombs!; sortien amb la seva bandera i els cavalls tots guarnits de coloraines, es reunia tothom a la plaça del "cementiri vell"

per a esperar la benedició que feia Mossen Jaume. Una vegada feta, tothom en comitiva anava a fer cap a la plaça Barcelona on el "Baltasar" obsequiava a tothom amb un tall de coca i una "xerriçada" de moscatell, llavors començava una cursa de cavalls per veure quin arribava primer a cal "Ramonet del Pont" on s'hi repetia la convidada. La mainada anavem al mirador de la placeta de la vila a veure arribar la comitiva al pla de San Martí. Per a nosaltres ja s'havia acabat la festa, ara continuava per a la gent gran.

Pep Aguilar i Colomer

* * *

FA MOLTS ANYS

El Juliol del 1884, Verdaguer arribà novament a Cerdanya amb la diligència del servei de Prada a les Guinguetes. Passat el Coll de la Perxa, la visió de Cerdanya contrastava amb el paisatge deixat enrera de l'alta Vall del Tet. Estant aquí, i abans de deixar-nos dedicà uns dies a conèixer una part de la comarca, la que s'estén al peu de la Tosa d'Alp. Estigué a Alp, Das, Grus, Bor, Pedra i Riu.

L'estada li inspirà un bellíssim i poc conegut escrit en prosa, que crec agradarà conèixer:

"Veig eixa hermosa plana per quarta vegada, i mai se m'havia apareguda tan bonica com avui que l'he contemplada a la llum del sol que s'enfonsava darrera la muntanya de Maranges. Los segadors estan en la foguerada del seu penós treball; los ordís estan agarberats en petites i agraciades garberes en forma de creu, de tres garbes per branca; los mestalls que no jauen per terra, están a la punta de la falç; i les roses xeixes i els daurats forments abaixen lo cap a terra, com l'arbre hi abaixa les branques quan en setembre estan carregades de fruit, i com lo vellet carregat

d'anys i de mèrits a qui la terra crida al llit de l'últim repòs. Los blats de la Solana han caigut tots; los del fons de la vall vant caient d'aire, com los soldats en lo més fort de la batalla, i als de la Obaga, encara no ben grocs, se'ls pot repetir l'adagi: "Quan veges la barba de ton veí cremar, posa la teva a remullar", i aquell altre; "Qui no ha caigut está per caure".

Algú ha comparades les muntanyes que voltan la Cerdanya a esquenes d'elefant, tan netes i pelades són en general. Doncs jo avui compararia ses petites ondulacions, i els serradets que donen relleu a la plana, a pacífics anyells que es deixen tondre per la lluenta falç; més no anyells com s'estilen, de fina llana blanca, sinó anyells de velló d'or, com no se'n veuen en nostres fires i mercats, ni en deuen córrer gaires des del famós robo dels "Argonautes".

Extracte de "Excursions i sojorns de Jacint Verdaguer" de J.M. Casacuberta.

NOSTALGIC

BODEGA LLIVIA

TODO EN BEBIDAS

Avda. José Antonio, 13

LLIVIA

Tl. 89 61-61

89-61-61

AMICS DE LA NATURA

ALGUNES CONSIDERACIONS SOBRE LES HERBES

"Si tens mal de ventre menja sopes de menta::

"Casa amb ruda al balcó no hi entra el doctor"

"Si vols tenir la dona sana dóna-li arrels de valeriana"

Boix Marí

Aquestes i altres expressions del refraner popular tornen a estar de moda. Comença a desaparèixer l'escepticisme al voltant dels curanderos i a les virtuts curatives de les plantes; fins i tot les revistes femenines de bellesa, sempre a l'avantguarda del consum, estan deixant de banda els sofisticats productes que ens havien fet creure indispensables i ens aconsellen compreses de te pels ulls, hidratants de fulles d'ensiam, crema de yogurt i vinagre pels peus, màscares de tomàquets, netajadors de yogurts, i fruites, etc.

Tot això respon a una necessitat profunda de l'home de retornar a la naturalesa i també, perquè ignorar-ho? a una maquinació del sector comercial-consumista per obrir nous mercats: així ens venen llençols de flors, sabó d'herbes, perfums d'escorces... i ens creen l'il·lusió de que portem una vida més sana.

Deixant de banda l'especulació i interessos comercials, cal conèixer l'autèntic valor de les herbes i les seves propietats curatives, al·lucinatòries, preventives, etc.

Sabem que els productes farmacèutics s'el·laboren partint del principi actiu d'algunes plantes medicinals. La composició dels vegetals és molt variable, i depen del clima, situació geogràfica i altres factors. La tasca dels laboratoris està en aïllar i concentrar els components que ens permetran la curació ràpida i afectiva d'una determinada dolència.

L'herbologia no intenta desprestigiar en cap moment la medicina oficial, sinó redescobrir les propietats curatives d'algunes plantes, a vegades substituïdes per productes sintètics, i, en últim terme, solventar les petites molèsties i indisposicions quotidianes amb remeis casolans.

IDEES PRACTIQUES

Les parts curatives de les plantes, depenen de l'aplicació que se'ls hi vulgui donar i del tipus de planta. Es poden, doncs, considerar curatives les arrels, fulles, grans, fruites, escorces, troncs tendres i flors.

— Les fulles i escorces resinoses es recullen en primavera.

— Les arrels i escorces no resinoses a la tardor.

Una vegada arreplegades, les plantes es posen a secar a l'ombra i en lloc airejats. Quan estan seques, es tallen en trossets petits i es guarden en recipients, en un lloc on no les toqui la llum.

FORMES MES CORRENTS D'EMPRAR LES PLANTES.

— Decocció: Bullir amb aigua les herbes durant uns 5 minuts.

— Infusió: Es tira l'aigua bullent sobre la planta i es deixa reposar uns 3 minuts.

— Maceració: Es posa la planta dins d'un líquid (aigua, vi, oli) i es deixa descansar la barreja durant unes hores, dies o setmanes.

— Gargarisme: Es manté un líquid en la gargamella, sense empassar-lo i escopint l'alè.

— Cataplasma: Es posa la planta entre mig unes gases i s'aplica sobre el cos.

— Lavativa: S'introdueix un producte pel recte.

BREU REPERTORI TERAPEUTIC

— Afonía: zanahoria, col.

— Aerofagia: angélica, anís, comino, hinojo.

— Anèmia: verbena, naranja, berro, hinojo.

— Anginas: limón, rosa, agrimonia, eucalipto.

— Artritis: limón, grama, lavanda, manzanilla, violeta, salvia, ortiga, alcanfor, romero, fresa.

— Arterioesclerosis: ajo, limón, tomate.

— Asma: romero, enebro, limón, tomillo, lavanda, valeriana, apio, amapola, hiedra, melisa.

DENT DE LLEÓ

MALVA

— Bronquitis: hisopo, violeta, verónica, lino, regalíz, malva, borraja, col, ajo.

— Callosidades y durezas: ajo, cañamo indio.

— Catarros: castaña de india, cebolla, albahaca, laurel, regalíz.

— Debilidad: aceituna, berro, menta, naranja, romero.

— Dentición: zanahoria, malvavisco, rosa.

— Diarrea: zanahoria, tormentilla, ortiga.

— Diuréticos: apio, espàrrago, hinojo, perejil, alcachofa, sauco.

— Eczema: tilo manzanilla, lavanda, tomillo, espinaca, zanahoria.

— Embriaguez: col.

— Enuresis nocturna: tila, flor de gavano, centeno.

— Escarlatina: malvavisco, grama, cereza, eucalipto, retama.

— Esguince: manzanilla, aceituna.

— Garganta: agrimonia, naranja, menta, salvia, romero.

— Gastritis: rosa, manzanilla, anís, malva, romero, salvia.

— Gota: apio, ortiga, sauco, col, achicoria, lavanda, manzanilla.

— Gripe: borraja, canela, verbena, rosa, primavera, ajo.

— Insomnios: manzanilla, albahaca, anís, adormidera, lechuga, tila.

— Pérdida de memoria: malva, fresa, albahaca menta;

— Menopausia: salvia.

— Menstruación: melisa, orégano, hinojo, manzanilla, anís, verbena.

— Nerviosismo: valeriana, lavanda, manzanilla, menta, salvia.

— Pesadillas: col, salvia.

— Picaduras de avispa y abejas: higo, perejil.

— Picadura de víbora: retama, lavanda.

— Piojos y ladillas: perejil anís.

— Quemaduras: patata, calabaza, col, hiedra, zanahoria, laurel.

— Ronquera: cebada, regalíz, higo, hisopo, sauco.

— Sabañones: nuez, apio, aceite de ricino, alcanfor.

— Saranpión: lavanda, borraja, retama, pensamiento silvestre.

— Sinusitis: verbena.

— Sudoríficas: tila, culantrillo.

— Tortícolis: orégano, romero.

— Varices: castaña de índias, limón, malva, col, ajo, hiedra.

— Verrugas: ajo, col, rosa.

BIBLIOGRAFIA.

— Plantas medicinales para su salud (G.R. Gallizo).

— Nuestras amigas las plantas (D. Manta y D. Semollini).

UN FUTUR PARC NATURAL:
la zona del Puig Pedrós-estany
de Meranges

Per J. Muntaner i Bartra

Haureu llegit en la premsa del mes passat que la diputació de Girona s'ha posat a estudiar un conjunt d'àrees de la "província" que pel seu interès biològic mereixen mesures de protecció.

A la nostra comarca, en la zona que encara pertany a aquesta entitat tan artificial que s'anomena "Província de Girona" (quan tindrem legalitzat l'Alt Pirineu?) li ha tocat, afortunadament la loteria del parc natural.

Amics de la Natura en tant que interessats en tot el que afecta el patrimoni natural cerdà, de seguit que va tenir coneixement del fet va adreçar-se al president de la D.P. de Girona per tal de que aquesta els tingués en compte a l'hora de redactar les directrius d'aquest futur parc (cal dir que Amics de la Natura no pretén monopolitzar les actituds ecologistes a la Cerdanya, ans els contrari, i voldria la cooperació de tothom en aquestes qüestions que afecten a tothom).

Característiques generals

Aquesta zona proposada per parc és caracteritzada pels seus estatges subalpí i alpí. L'estatge (zona de vegetació) subalpí és la zona compresa entre els 1600 m d'alçada aprox. i el 2.300 i en ell s'hi fan sobretot les bosquíries de pi negre (*Pinus uncinata*).

Dels 2.300 m en amunt la vegetació característica es la del prat alpí; ja no s'hi fan els arbres degut a les hostils condicions del clima.

Algunes bases

Interessa dir que segons la legislació que es fa a Madrid si la zona de Puig Pedrós-Meranges fos declarada parc natural (o categoria similar) significaria que:

- S'hi podria mantenir l'explotació tradicional (pastures, fusta...) això si amb un rigorós control, existint, a més, zones protegides del tot, en les quals seria prohibit qualsevol tipus d'intervenció.
- No cal dir que l'edificació de qualsevol classe seria prohibida.
- Prohibició de circular en qualsevol classe de vehicle motoritzat, llevat potser a una única pista que recorreria al-

Polla d'aigua fotografiada a L'Encanyissat el 17-IV-76 al Delte de L'Ebre.

LA POLLA D'AIGUA (*Gallinula chloropus*)

La gallina d'aigua és negrosa, amb una ratlla blanca irregular als flocs i conspícues infracobertores caudals blanques; pota de color verd, amb un anell vermell, am escudet frontal i bec vermell, la punta del qual és groga. Té una grandària de 33 cm., rabassuda. Els joves són de color terrós i tenen el ventre blanquinós; el bec i l'escudet frontal són d'un color tirant a verdós. Fa migracions parcials:

HABITAT:

Viu a les bases, maresmes, torrents de corrent amb poca força. Fa nius al canyís i als arbusts prop de l'aigua.

Cal destacar, i a la foto ho podem veure, els dits grans i desproporcionats, els quals li permeten caminar sobre el canyís i el

llim sense enfonsar-se dins l'aigua; així pot cercar el seu aliment.

Rarament volen i sempre ho fan amb les potes penjant. Quan està esverada mou la cua.

A la Cerdanya la podem veure al Segre, als llocs on la corrent té poca força i on hi ha canyís. Allà hi cria tot l'any i a més, durant les migracions parcials ho fa als canals i fins i tot a l'estany de la vila.

Direm com a cosa curiosa que a l'època de la cria, l'adult és seguit pels pollets, els quals semblen pilotes de pèl negre. Els pollets des del naixement abandonen el niu i només hi tornen en cas d'alarma o per a pernoctar-hi.

Llurs principals enemics són, a més de la cacera, la destrucció dels canyissos.

Amador Viñoles

guna zona del parc i de la qual no seria permès allunyar-s'en.

- Haurien d'haver-hi serveis de control per tal de que a mes de mantenir el parc en òptimes condicions, garantisin l'estricta observància de les normes legals.

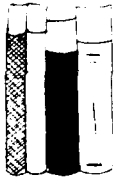
Ens agradaria veure, aviat, el parc del Puig-Pedrós convertit en realitat, esperant que sigui el primer i no pas el darrer de la nostra comarca.

TOSAS-SASTRE

JOSE ANTONIO. 4
PUIGCERDA

DESDE L'ARXIU

PRIVILEGI DE PUIGCERDA SOBRE EL GOVERNADOR

Aquest tema constitueix una prerrogativa singular i exclusiva de la Vegueria de Cerdanya, no obtinguda per cap altra vegueria; i era que el Governador dels comtats de Rosselló i Cerdanya, ni el Governador de Catalunya, NO podien exercir jurisdicció civil ni criminal a Cerdanya, si no n'eren formalment requerits pels còsols de la Vila.

Cal esmentar d'antuvi, que per concessió de la reina Maria l'any 1423, totes les causes o pleits referents als habitants de Puigcerdà, no es podien trametre a la real Audiència, en primera, instància, sinó que s'ha vien de tramitar fins a definitiva sentència, pel Jutge de Puigcerdà i Cerdanya; -privilegi que també fou atorgat pel Sr. Bisbe d'Urgell en les causes pertanyents a la jurisdicció eclesiàstica, tant per als clergues com per als laics, la cognició de les quals corresponia a la l'Oficial eclesiàstic de Cerdanya. Una conseqüència d'aquesta concessió fou el privilegi que comentem. Haurem ací un resum:

El rei Alfons d'Aragó i Catalunya, el 6 de març de 1428, mogut pel desastrat terratrèmol i altres infortunis ocorreguts aquells anys a Cerdanya, i per tal d'evitar i reprimir els mols excessos o abusos que contra justícia cometien adés i ara alguns Governadors dels comtats de Rosselló i Cerdanya, mana que sois el Veguer i el Batlle de Puigcerdà i el Jutge ordinari de dita vila puguin conèixer de les causes civils i criminals, reals o personals del còsols i homes de la universitat o comú de Puigcerdà; i ningú més, llevat que fos el mateix Rei o son Virrei, i aüluc trobant-se personalment dintre l'esmentada vila de Puigcerdà; ningú més, diu, ni el Governador de Rosselló i Cerdanya, ni son floctinent malgrat que es trobessin personalment a Puigcerdà; no comissaris reials ni altres oficials, de qualsevol dignitat siguin, NO PUGUIN conèixer de cap causa civil ni criminal, tocants als particulars ni al comú ("uni-

versitas") de Puigcerdà, ni puguin evocar-les ni entremetre's en elles, per qualsevol raó o manera; ans bé les hagen de tractar i resoldre el Veguer de Cerdanya i Batlle de Puigcerdà amb el seu Assessor o Jutge ordinari de la seva Cort, -llevat, com hem dit, que en fos formalment requerit pels còsols de la vila.

Tampoc s'hi podia entremetre ni exercir jurisdicció a Cerdanya, el Governador de Catalunya, com a tal; i diem cum a tal, perquè en certa ocasió (maig de 1639) fou enviat pel rei a Puigcerdà D.Aleix de Marimón per assumptes de guerra.

Resulta, doncs, que el Veguer de Cerdanya tenia més autoritat que cap altre, per tal com no tenia cap més superior en tota la "Província" de Catalunya, -salvat, com hem dit, l'autoritat i jurisdicció del Virrei.

Bé, cal dir que l'esmentat privilegi sobre el Governador tenia uns precedents molt llunyas: L'any 1377 el rei havia decretat que cap comissari ni cap oficial de la Cort no pogués entremetre's en assumptes criminals a Cerdanya; el 1384 mana al Governador dels comtats que observi el privilegi i ús antic de la vila de Puigcerdà i que no faci reservacions sobre fets dels ordinaris, i en tot cas, només "en feyts grossos e de gran pes, als que no pot ésser bé proveït per los ordinaris"; el 1396 ordenava que els escrivans del Governador remetessin a la cort del Veguer de Cerdanya, tots els processos i enquestes referents als cerdans, i el 1399 intima a l'esmentat Governador que observi en la vila de Puigcerdà, els estils en fets civils i criminals.

En fi, com que tanmateix, continuaven sovintejant els abusos d'alguns Governadors, calgué que l'esmentat privilegi fos reiteradament confirmat, per exemple, entre altres, l'any 1443 per la reina Maria; el 1457 pel mateix rei Alfons; el 1493 pel rei Ferran i el 1585 pel rei Felip.

Es evident que aquesta concessió inhibitoria era forca humiliant pels Governadors d'aquests comtats, per tal com això

coartava la seva autoritat i jurisdicció en aquest tros del seu territori. I aquest era precisament el motiu dels freqüents abusos d'autoritat que adés i ara venien cometent. Fins i tot, no manquen nas ocasions en què intentaren fer revocar un privilegi tan excepcional i de tanta categoria com aquest.

Efectivament, a mig agost de 1430, -tot just feia un parell d'anys d'aquella concessió-, el Governador Ramon de Perellons impugnà l'esmentat privilegi, ensems que prometia als puigcerdanencs que els faria reintegrar els 500 florins que els havia costat, amb la pretensió de fer-lo revocar; i sens més ni més s'entremeté en assumptes civils i criminals que no li pertanyien, fet del què la vila naturalment en protestà a la reina, als Diputats de Catalunya i al Tresorer reial. Més tard, l'any 1438, en nom de la reina, foren requerits els còsols per tal que la Vila renunciés l'esmentat privilegi; alguns prohoms ja obtenen per la renúncia, i fins fou imposada una multa de 250 florins a cadascun dels qui s'hi oposaren.

En 1441 i 1445 insistiren en que la Vila l'havia de renunciar. Però el cas més punyent va succeir l'any 1456: Durant l'absència del rei (era a Nàpols), el Vicecanceller va revocar subrepticciament aquella inhibitoria tot declarant que el Governador podria exercir jurisdicció a Cerdanya. Davant l'energica protesta dels puigcerdanencs, cominant acudir a les Corts i anellar al rei anant-lo a veure a Nàpols, si calia, l'esmentat Canceller els va prometre -promesa que no va complir-, els prometé, diu, que vindria a Puigcerdà per arranjar tals afers; és a dir els va pendre el pel. Tanmateix la resposta del rei fou favorable a la vila de Puigcerdà, amb la confirmació d'aquella inhibitoria.

Malgrat tot, els abusos d'autoritat s'anaven freqüentment, abusos que ja havien sovintejat fins aleshores, durant els segles XIV i XV, i no per això havien de desmar en avant; cosa que donava lloc a intimar-li de tant en tant l'observança de l'esmentat privilegi de la vila i conseqüent inhibitoria del Governador en tota mensa

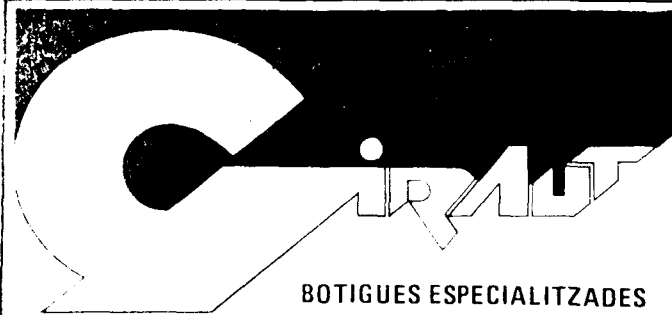
d'assumtes, ja civil ja criminals, sempre i quan, com hem dit, no en fos expressament requerit.

En virtut d'aí tal privilegi, dons, Puigcerdà no va permetre l'actuació d'uns comissaris enviats pel Governador dels comtats, durant els anys 1521 al 1529. De forma semblant, l'abril de 1535, Puigcerdà immedi l'actuació de Janot Celler, (Secretari del Governador Arcàngel Mercader), qui amb un aguizil, prenia enquestes contra els habitants de Puigcerdà i en capturava alguns.

Finalment, el cas més enverinat de tots, fou el del Governador Cristòfol Gallart i de Traginer, el qual va arribar a la Vila, d'impensada i sense avisar, el 24 de Gener de 1622. Va demanar als còsols que el requerissin i així podria actuar; i els còsols per tal d'obviar remeiar certes qüestions existents a la Vila, el requeriren d'acord a l'esmentat privilegi. Però ell s'hi va assentar tan bé -potser la moma donava prou- i s'entremetia en tota mena de causes, per petites i insignificants que fossin, imposant gravàmens i causant greuges indeguts als habitants de Puigcerdà. Aleshores, els còsols, el 10 d'agost, -feia ja més de mig any que dit Governador es trobava aquí-, el requeriren amb acte notarial, perquè d'acord amb les Constitucions de Catalunya (que no permetian als Governadors estar més de quatre mesos en una Vegueria), s'absentés immediatament de la Vila, i se'l requeri també perquè renarés els greuges ocasionats als puigcerdanencs, si no volia que acudissin al rei. Tanmateix ell continuava tant el què li donava la gana. Calgué, en fi, que el rei li manés taxativament que sortís de Puigcerdà i se n'anés immediatament cap a Pèrnyina.

TEXT DE L'ARXIU DE PUIGCERDÀ, ARXIU MUNICIPAL

(Treball presentat a la XXI Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, celebrada els dies 1 i 2 d'Octubre de 1977)

BOTIGUES ESPECIALITZADES

CARRER MAJOR, 9, 14 i 16. PUIGCERDA

CONSTRUCCIONES

F. BRAVO

Escuelas Pías, 10 - 1º
PUIGCERDA

GERONA

COL.LABORACIONS

DE LES ELECCIONS GENERALS A LES ELECCIONS MUNICIPALS A PUIGCERDA I Cerdanya

Algui podrà pensar que després de gairebé set mesos de les eleccions generals no és massa actualitat ni de massa interès que aparegui un article sobre els resultats electorals a Puigcerdà i Cerdanya obtinguts a la consulta popular del 15 de Juny. En efecte, han transcorregut sis mesos i amb sis mesos els fets s'obliden o canvien. No obstant, sembla que queda buit si no en parlem d'alguna manera les properes eleccions municipals - el problema de més actualitat des d'una perspectiva local amb el fet que les va fer possible: les eleccions a curt nom a principi signe de la democratització del país. Es tracta de veure, doncs, com es va pronunciar la Cerdanya, per una banda, i Puigcerdà, per l'altra, perquè aquestes són, d'encà quaranta anys, les primeres dades reals sobre el pensament política de la nostra població. Si aquest és motiu suficient per a justificar unes línies, quedaria penjat, però, si no tractéssim de relacionar-lo amb el futur més pròxim: les municipals.

No cal dir que els criteris de classificació, encara que intentem cenyir-se als programes i a les definicions polítiques dels diferents partits i coalicions a la campanya electoral, responen a l'opinió de qui escriu i, per tant, seran sempre discutibles.

L'anàlisi de les eleccions, distingint entre els resultats obtinguts a Puigcerdà, per un costat, i la comarca (englobant les dades recollides a la banda adscrita a Girona amb les de l'adscrita a Lleida), per l'altre, s'ha fet a partir de dos grans criteris de selecció:

1) Delimitació dels resultats obtinguts per les forces democràtiques catalanes, és a dir, per les forces amb una tradició democràtica i amb un programa encaminat a la recuperació de les institucions i drets de Catalunya, sintetitzats en la reivindicació de l'Estatut del 32, en front dels vots recollits per les forces de més duetosa procedència i que no acceptaven l'Estatut. (Veure quadre 1).

Les xifres del quadre 1 són prou explícites i les conseqüències bastant clares: Diferències al voltant d'un 20% entre els dos grans blocs. No és la mateixa diferència obtinguda a la resta de Catalunya, però és un avantatge considerable de les forces democràtiques catalanes si tenim en compte les forces democràtiques catalanes si tenim en compte les condicions d'allunyament geogràfic, i per tant d'allunyament dels grans centres de decisió, que es tradueixen al nivell polític amb una absència total de política pública, la qual comportava un endarreriment de la nostra comarca que va ser superat positivament.

Apreciable diferència, encara que no gaire important, entre els vots de la Vila i els de la comarca. El desnivell gira al voltant d'un 5% a favor de la catalanitat comarcal.

No és exagerat dir, doncs, que la major part dels vots cerdans anaven dirigits a conquerir la democràcia i les institucions catalanes.

2) El segon criteri de classificació es regiria pels diferents interessos socials que poguessin representar les distintes forces polítiques. Per això, basant-se en la pròpia definició programàtica dels partits, s'ha fet servir la divisió d'esquerra, centre-esquerra, centre (o centre-dreta) i dreta. (Veure quadre 2).

- El que primer s'evidencia és l'alt percentatge obtingut per les posicions de centre (o centre-dreta), sobretot d'UCD, posició comuna a les comarques del Pirineu, però insòlita en relació a la resta de Catalunya. Preguntar-se sobre quines són les raons d'aquest percentatge tan elevat i respondre que, segurament, es poden deduir d'aquell endarreriment del qual parlàvem al principi o de la qualitat del vot d'UCD, en el sentit que el votant "centrista" és el qui vota per inèrcia, per la imatge del president, per la TV, etc. no deixa de ser una hipòtesi probable, però sense possibilitats de verificació.

- La segona conseqüència clara que se'n treu és la diferència entre els vots de Puigcerdà i els de la comarca. S'aprecia a la comarca un lleuger afèbliment dels vots de centre i de dreta (al voltant d'un 2%), però sobretot una gran disminució (12%) dels vots d'esquerra obtinguts a Puigcerdà, a favor d'un augment dels vots aconseguits per les posicions de centre/centre-esquerra que la Vila, probablement degut que el sector asalariat no està tan present a la comarca com a Puigcerdà.

- Un altre que destacariem és el baix resultat obtingut per la dreta, quan alguns pronòstics li auguraven unes xifres bastant més enlairades.

Es evident que es podrien fer bastants més classificacions i treure'n un bon plegat de conseqüències, però això desbordaria aquest treball. El que sí que val la pena preguntar-se és de quin manera es tradueixen aquest vots a les properes municipals. Deixo en mans del lector la deducció que els partits democràtics hauran de treure a l'hora de plantejar-se les aliances més convenients, però em sembla clar que el que no podem fer és traduir mecànicament els vots del diferent partit i coalicions a aquelles mateixes coalicions i partits que es presentin a les municipals per les raons següents:

- El percentatge obtingut per la UCD es fraccionarà a causa de la mateixa naturalesa de les eleccions municipals a les poblacions petites, on no contarà tant les sigles concretes o la publicitat com la imatge personal dels candidats o els programes presentats.

- Si la nova llei municipal no ho prohibeix, apareixeran candidatures de persones no adscrites a cap grup polític que trencaran l'esquema dels resultats del 15 de Juny.

- És fonamental una dada que encara no hem dit: l'índex de participació a Puigcerdà (no disposem del de tots els pobles de la comarca, encara que el de les que sabem ronda prop del 80% de mitjana) és d'un 62,45%. Això indica que un 37,55% de població encara no s'ha pronunciat. Una de les feines que caldrà fer és intentar que aquest 37,55%, que no s'ha sentit vinculat als problemes nacionals, s'integri a la població comarcal.

- La repartició dels vots de les candidatures que pogueren presentar-se provincialment, però que no ho podran fer ara per falta de candidats propis a totes les poblacions.

- Probablement, un altre sector de població intervingrà per primera vegada en les qüestions públiques de les quals

QUADRE 1

PARTITS I COALICIONS	PUIGCERDA %	CERDANYA %
Pacte Democràtic	17,89	32,22
Socialistes de Catalunya	15,39	8,87
Unió Democràtica de Catalunya	8,91	9,15
P.S.U.C.	8,84	4,57
Unitat Socialista	1,05	1,12
Lliga	3,22	4,20
Esquerra de Catalunya	2,03	3,19
F.U.T.	1,74	0,40
Reforma Social Catalana	----	0,31
Candidatura dels Treballadors	----	0,37
TOTAL	59,17	64,40
Alianza Popular	5,75	6,01
Independents de Girona	3,15	0,51
Unión del Centro Democrático	31,93	29,00
TOTAL	40,83	35,52

QUADRE 2

PARTITS I COALICIONS	PUIGCERDA %	CERDANYA %
Socialistes de Catalunya	15,39	8,87
P.S.U.C.	8,84	4,57
Unitat Socialista	1,05	1,12
Candidatura dels Treballadors	----	0,37
F.U.T.	1,74	0,40
TOTAL	27,02	15,33
Pacte Democràtic	17,89	32,22
Esquerra de Catalunya	2,03	3,19
Reforma Social Catalana	----	0,31
TOTAL	19,92	35,72
Unión del Centro Democrático	31,97	29,00
Unió Democràtica de Catalunya	8,91	9,15
TOTAL	40,88	38,15
Alianza Popular	5,75	6,01
Independents de Girona	3,15	0,51
Lliga de Catalunya	3,22	4,20
TOTAL	12,12	10,72

fins ara ha estat marginat. Es tracta del sector comprès entre les edats de 18 i 21 anys. (Recordem des d'aquí la necessitat de revisar a fons el cens electoral).

Totes aquestes noves condicions hauran de ser tingudes en compte a l'hora de fer el càlcul de vots. El resultat no està gens clar, però sí està clara la necessitat

que es faci el més aviat possible per traspassar aquesta situació de provisionalitat que no afavoreix ningú. Aquest sembla un punt acceptat per tothom només falta que la UCD (o el govern) es decidixi.

Joan Peix Juvent

FOTO - ESTUDI

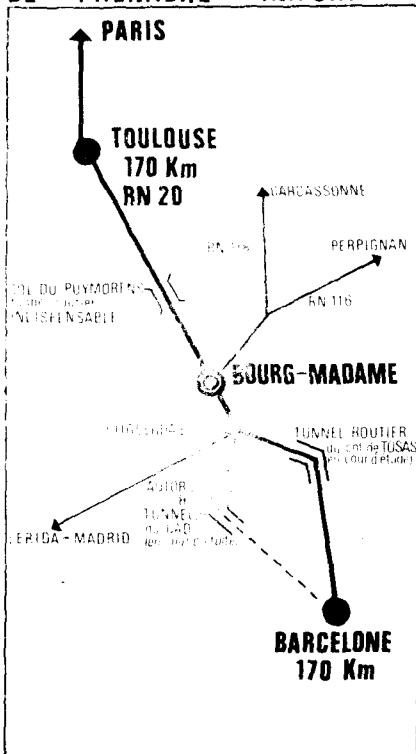
Escoles Pies, 16
Tel: 88 03 88
PUIGCERDA

COL.LABORACIONS

DESDE BOURG-MADAME

La Cerdanya i el Capcir, enmarcats pel Pirineu, el granit i els avets tenen tantmateix, com tot el Rosselló, els avantatges de les regions molt assolades.

CARREFOUR TOURISTIQUE AU CENTRE D'UN AXE ROUTIER DE PREMIERE IMPORTANCE

SUR LE TRAJET LE PLUS DIRECT DE PARIS A TOULOUSE & BARCELONE

Situades entre 1.000 i 3.000 metres, aquestes terres —a les quals cada estació té els seus encants i les seves alegries— ofereix a tots un ampli canvi de possibilitats, des de l'esquiador a l'excursionista, des del simple passejador a l'alpinista a l'aficionat als esports equestres.

Per això no sorprèn gens veure que, junt als pobles de noble arquitectura muntanyenca, s'aixequen, en equilibrat contrapunt, les audaces estructures de les modernes estacions estiuenques o hivernals, ni com la mà humana ha anat teixint una tela d'aranya de telecadires i telesquis que agafen un domini esquiuable de més de 100 Km. de recorregut.

BOURG-MADAME, porta de França

Situada al punt més baix de la Cerdanya, en la confluència dels rius Segre i Raurh, aquest darrer delimitant la frontera franco-espanyola; servida per les vies ferreres de Perpinyà a la Tour de Carol, i de Toulouse a Barcelona; punt de sortida, per la banda francesa, de les Carreteres Nacionals N° 20 de Bourg-Madame a Paris, i N° 116 de Bourg-Madame a Barcelona, i de Bourg-Madame a Madrid via Lleida, aquesta bonica ciutat fronterera ofereix als seus visitants l'atractiu d'una ciutat petita de pas i de vacances, perfectament adaptada a les necessitats modernes.

Com una metròpoli en miniatura, Bourg-Madame té gran animació durant tot l'any i especialment durant els mesos d'estiu, quan precisament la seva carretera principal presenta l'aspecte d'una gran avalanxa de cotxes.

El turista més exigent hi trobarà, a més a més, les principals administracions i un servei mèdic complet, molts establiments comercials, tant variats com assortits.

JOAN CASALS

Président Sindicat d'Iniciatives.

GUANYEM LA LLIBERTAT

Tot poble, per a prosperar en plenitud, necessita llibertat.

Durant 40 anys hem vist com el nostre país, els camins "permesos" de superació i realització personals passaven per l'enriquiment individual o pel col.laboracionisme amb el poder totalitari. Així podem veure com molts dels grans "triomfadors" d'aquesta època han estat persones que no sols han seguit un dels camins, sinó tots dos alhora. I la majoria del poble, en no poder-se superar en llibertat, ha estat impulsada cap a un materialisme col.lectiu que l'ha sumit en la grisor de l'atonía i del comodisme d'una societat de consum alienadora.

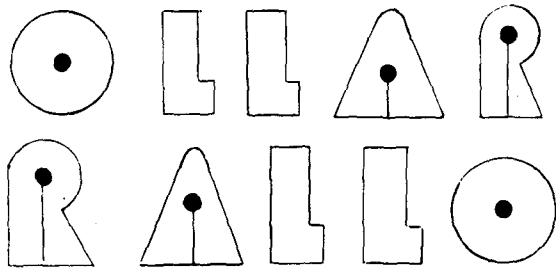
Ara, la majoria pertanyen a una generació que no ha conegut la llibertat i ens caldrà passar les etapes d'infantesa i joventut per a assolir una personalitat col.lectiva realment lliure.

Per adonar-nos-en millor del que ha representat aquesta etapa, és bo repassar la nostra pròpia història i veurem que en èpoques anteriors, molt més precàries de mitjans i coneixements però amb llibertat, s'ha fruit d'una cultura i germanor molt superiors a l'actual: les cooperatives, els casinos, les publicacions locals, els cercles culturals, etc, en són mostres.

Cal pendre consciència de comunitat. Cal lluitar contra el caciquisme disgregador. Cal recuperar les institucions populars. Cal recuperar locals i activitats populars. Ja hi ha vida i llibertat; posem-hi la voluntat.

I tinguem en compte que la llibertat no s'esgota en la permissió, la tolerància... La llibertat es conquereix amb l'exercitació de la personalitat individual i col.lectiu. Cal fer ús de la llibertat per a consolidar-la, per a enriquir-la diàriament amb les actuacions dels homes i dones de les nostres terres, de tots els qui hi viuen i treballen, doncs només els estrangers es poden permetre el luxe de la passivitat, de l'indiferència... vers els problemes socials, econòmics i culturals del nostre poble. Cal treballar tots junts per a recobar la nostra personalitat col.lectiva del passat, enriquir-la i tramètre-la a les noves generacions. Cal guanyar la llibertat per a tots, pam a pam i dia a dia.

MUNTANYENC

Electricitat - Electrodoméstics

**Carrer Morera, 13 Tel: 88 06 97
Puigcerdá**

COLLABORACIONS

ENQUESTA D'OPINIÓ PÚBLICA

Que nosaltres recordem és la primera vegada que a Puigcerdà es fa una enquesta d'opinió pública. El nostre desig hauria estat poderla fer a tota Cerdanya, però no disposàvem ni dels mitjans ni del temps necessaris per a fer-ho. Com que pensen fer una sèrie de treballs sobre problemes locals, el primer que hem considerat interessant de cares a aconseguir una experiència i veure com responia la gent és la present enquesta sobre temes generals i que més o menys tothom coneix per la seva actualitat. Els preguntats han col·laborat molt bé i hem tingut poques abstencions, tot això volem agrair-ho i al mateix temps demanar que en properes enquestes, que probablement ja tractin problemes locals i per tant més compromesos, també ens ajudin. Hem procurat abraçar totes les edats, professions i sectors socials, si algú n'ha quedat marginat és per manca de temps i no per mala intenció. De totes maneres creiem que l'enquesta és molt representativa del que pensa la gent de Puigcerdà, per quant el nombre de persones enquestades és de 337, representant aproximadament un 10% de les que estan en edat d'opinar, tant per cent molt superior al de les enquestes dels instituts d'opinió, encara que ens ha semblat que molta gent no opinava amb sinceritat, fins a cert punt lògic si tenim en compte que vivim a una població petita amb tots els recels i desconfiances que això suposa i molta d'altra no estava gaire informada. Els enquestats responien a cada pregunta amb més o menys interès segons si els afectava o no directament el tema, per exemple, els joves estaven molt segurs a l'hora de contestar sobre les relacions prematrimonials, els anticonceptius o el tipus d'escola que volien, mentre que la gent de més edat estava més concienciada a l'hora de parlar del divorci, programació de TVE, etc.

Les quinze preguntes de que consta l'enquesta han estat formulades a un total de 337 puigcerdanesos, d'ells un 43% homes i un 57% dones.

Aquestes 337 persones repartides per professions ens donen els següents totals:

Treballadors de la construcció	14
Estudiants	39
Dones que treballen a casa	89
Empleats de serveis	31
Treballadors a sou	70
Administratius	39

Agricultors	6
Dependents de comerç	19
Comerciants	30

El repartiment dels enquestats per edats dona els següents percentatges:

Un 41% eren menors de 25 anys	17% homes	24% dones
Un 23% tenien de 25 a 35 anys	12% homes	11% dones
Un 24% tenien de 35 a 50 anys	10% homes	14% dones
Un 12% tenien més de 50 anys	6% homes	6% dones

El fet de que un 41% siguin joves de menys de 25% es deu en part a la casualitat i en part a que es prestaven amb més facilitat a contestar l'enquesta que la gent gran.

RESULTATS GLOBAIS

- Llegeix vostre regularment algun llibre, revista o diari?
SI - 75% NO - 25%
- Li agrada l'actual programació de T.V.E.?
SI - 30% NO - 63% Abstencions - 7%
- Està d'acord amb l'avortament?
SI - 27% NO - 61% Abstencions - 12%
- Quin tipus d'ensenyament preferix més?
Pública - 71% Privada - 21% Abstencions - 8%
- Li sembla necessària la legalització del divorci?
SI - 73% NO - 20% Abstencions - 7%
- Li sembla bé la pena de mort?
SI - 38% NO - 52% Abstencions - 10%
- Està d'acord amb l'ús d'anticonceptius?
SI - 64% NO - 27% Abstencions - 9%
- Li sembla bé la pornografia?
SI - 31% NO - 56% Abstencions - 13%
- Creu vostre que són necessàries les relacions prematrimonials?
SI - 51% NO - 39% Abstencions - 10%
- Li sembla necessària una penitenciació per l'ús de drogues?
SI - 76% NO - 16% Abstencions - 6%
- Creu vostre que és interessant la política?
SI - 52% NO - 34% Abstencions - 12%
- Li sembla necessària l'autonomia de cada regió?
SI - 71% NO - 17% Abstencions - 10%
- Està d'acord amb l'ingrés al Mercat Comú?
SI - 71% NO - 14% Abstencions - 15%
- Practica vostre algun esport?
SI - 41% NO - 15%
- Quina edat creu que pot ésser necessària per a tenir dret a vot?
18 anys - 58% 21 anys - 37% Altres edats - 5%

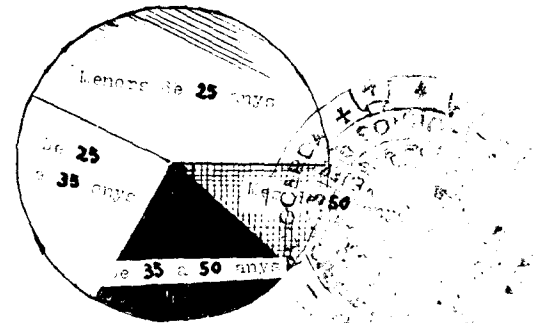
Observem que una de les preguntes que més respostes afirmatives s'emporta és lògicament la de si llegeixen, encara que malauradament la majoria llegeix lectures poc afirmatives culturalment, exemples: diàris esportius, revistes de cròniques de societat i en canvi molt pocs llibres. Un 73% dels enquestats està a favor de l'autonomia de les regions i així mateix a favor de la legalització del divorci. A un 63% no li agrada l'actual programació de TVE, troven els programes poc interessants i veuen poc la tele,

mentre que pels 37% restants la programació és bona. Un important percentatge està en contra de l'avortament i la pornografia, siguent les dones les més oposades a la seva legalització, mentre que les drogues tenen tants enemics entre els varons com entre les femelles. La immensa majoria dels joves dels dos sexes estan en contra de la pena de mort i a favor de l'escola pública, l'ús d'anticonceptius i les relacions prematrimonials, siguent en aquests temes en els que més diferències generacionals hem observat. Un important percentatge de la gent de Puigcerdà confessa no practicar cap esport i molts dels que el practiquen és de manera esporàdica, això ens ha deixat perplexes ja que tenim un magnífic poliesportiu i diuen que el millor gimnàstic de tota la "província". Felicitats no en manquen. Per acabar hi ha més enquestats favorables de donar el vot als 18 anys que als 21.

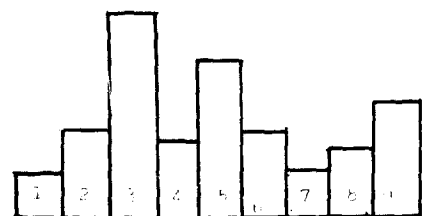
Benvigut el dia que el poder tingui en compte la opinió de la gent de Puigcerdà a l'hora de legislar.

OPUS 10

Gràfica del total d'enquestats

Gràfica de professions

- Treballadors de la construcció
- estudiants
- Dones que treballen a casa
- Empleats de serveis
- Treballadors a sou
- Administratius
- agricultors
- Dependents de comerç
- Comerciants

APOLOGIA DEL LIBRO

El libro es difícil de definir. El libro es en manos de cada cual un objeto diferente y a veces contradictorio.

Al libro se le culpa de todas las turbulencias que la Historia conoce. Se dice de él que es el motor de las revoluciones.

Descartes decía, que la lectura es una conversación con los hombres eminentes del pasado, pero una conversación selecta escogida, en la que sólo se descubren los buenos pensamientos del autor...

DESCARTES opinaba así, porque en su tiempo, autores y lectores de libros eran sólo los privilegiados de la cultura. Hoy, afortunadamente, el libro es patrimonio de todos.

Lo que el libro nos revela es tan variado como el autor y el medio social que refleja.

EL LIBRO ES TAN ANGEL COMO DEMONIO, TAN SIRENA COMO SERPIENTE.

Establecer la influencia del libro sobre los hombres que asimilan sus ideas es reconocer el valor trascendental del libro.

Al libro casi podríamos compararlo con un ser viviente:

En efecto, nace entre torturas y ansiedades de que lo produce. Corre el tiempo y en su niñez, sigue los giros caprichosos de la casualidad.

Llega a la juventud y gusta los placeres de la fortuna, si le acompañó el éxito: si su aparición fue ignorada, entonces desaparece del mundo de los lectores, en los polvorientos anaqueles de cualquier libro...

Se hace viejo y pierde parte de sus encantos, pero sigue teniendo admiradores.

En esta fase sufre una decrepitud miserable o alcanza la aureola de una ancianidad respetada y envidiable.

El paralelismo entre la vida del libro y la del hombre no puede ser más exacta.

Llega a la juventud y gusta los placeres de la fortuna, si le acompañó el éxito: si su aparición fue ignorada, entonces desaparece del mundo de los lectores, en los polvorientos anaqueles de cualquier libro...

Se hace viejo y pierde parte de sus encantos, pero sigue teniendo admiradores.

En esta fase sufre una decrepitud miserable o alcanza la aureola de una ancianidad respetada y envidiable.

El paralelismo entre la vida del libro y la del hombre no puede ser más exacta.

PRIMEROS TIEMPOS DEL LIBRO...

El libro es una obra preciosa de la creación humana.

Es sabido que los antiguos escribían sobre pieles de animales, hojas de palmas o cortezas de árboles.

Para perpetuar grandes actos públicos leyes religiosas o civiles utilizaban la piedra o el metal.

El hombre no ha podido vivir sin escritura, porque la escritura es el lazo de unión de la Humanidad.

Se cree que la invención del papel es de origen chino. Su antigüedad se remonta a dos siglos antes de Jesucristo.

El aislamiento chino hizo que su sistema de elaboración del papel pasara a los árabes siglos después.

En España fueron los árabes los primeros fabricantes de papel de algodón por procedimientos que, perfeccionados, aún se conservan en lugares como Jativa Valencia y hasta hace poco en Toledo.

Aún después de generalizado el uso del papel, la elaboración del libro era muy costosa y lenta su difusión. El gran salario de los copistas y dibujantes de libros, elevaba el precio de estos en forma tal que su adquisición era prohibitiva para la masa.

Eran tiempos en los que un libro importante constituía el patrimonio de una familia. No era raro el trueque de un libro por tierras de labor, rebaños de ganado o alhajas de un potentado. Eran tiempos en que la lectura era privilegio de los ricos. Urgía pues una inversión que reprodujera el libro con fidelidad, que abaratase su precio que redujera su volumen, que mostrase su sus caracteres y tipografía en forma clara y asequible a las masas...

AMIGOS Y ENEMIGOS DEL LIBRO

El libro, como todos las inversiones revolucionarias, tuvo sus amigos, pero también tuvo sus feroces y encarnizados enemigos. Tuvo enemigos de orden económico y de orden moral.

Enemigos del orden material fueron: los copistas, dibujantes y mercaderes del libro, al ver por tierra de un rudo golpe su floreciente y lucrativa industria...

Entre los terribles enemigos de orden moral, se contaban los sabios, los eruditos y los moralistas; los primeros monopolizaban la ciencia, los segundos, la literatura y los últimos se atribuían la exclusividad de la verdad y de la perfección moral... **TO DOS TEMEN QUE LA ILUSTRACION DE LOS POSIBLES LECTORES,** les derribe de los encasillados puestos de privilegio y se alineen contra la **IMPRESA.** Piden que se condene el invento. ¿Y de qué forma actúan!

Oid el violento alegato de un enemigo de Guttenbert en su misma época:

"La imprenta es un monstruo anfibio, que brota en las orillas encenagadas del Rin, cerca de Maguncia, bestia inmundada que se alimenta de trapos sucios y despojos repugnantes, que bebe un licor amargo y negro, compuesto de resinas y humos, cuya horrible boca armada de dientes desiguales y ferruginosos, vomita todo género de errores, toda clase de Mentiras absurdas y abominables..."

Pero no todos fueron detractores del Libro y de la Imprenta: Pontífices, Reyes y poderosos personajes protegieron la Imprenta y el Libro.

PERSECUCIONES CONTRA EL LIBRO

El libro dice lo bueno y lo malo. Salva o condena, civiliza o perverte. Todo depende de su contenido. Si las ideas son perversas, utópicas o subversivas, surtirán su efecto. Aunque el veneno se sirva en copa de oro, —ha dicho el padre Rivadeneira— no por eso deja de ser mortal.

Salen del mundo religioso las persecuciones más enconadas contra el libro, no obstante de haber sido la Biblia la primera producción de la Imprenta. Se teme que las publicaciones literarias maten la fe. Por ello surge la censura. Nace la destrucción y el fuego contra el libro.

En España, la Inquisición ve peligros para la fe y la Sociedad en la difusión de obras impresas y sanciona con dureza cualquier desvío del pesamiento.

Los índices expurgatorios, como todo el mundo sabe, constituyen los simbólicos calabozos de los malos libros. Ateos, impíos o inmorales. Se ha dicho que el índice de libros prohibidos se hallaba encarcelada gran parte de la historia del saber nacional, mientras fuera del mismo y en libertad de lectura, podían encontrarse bibliotecas enteras de libros absurdos, extravagantes e insubstanciales...

Muchos fueron los enemigos del libro, pero también los amigos del mismo. De todos los amantes del libro sólo el lector adquiere el libro para hablar con el ingenio del autor.

El que no compra libros por kilos, sino para saborear su contenido, un libro le despierta a las cabeceras de la cama, un libro le despierta en las altas horas de la madrugada, cuando le rinde el sueño, un libro llenan su mesa de trabajo, libros decoran las piezas más confortables de su hogar, libros regala a los que estima de verdad...

La lectura es la gran conquista de la humanidad. A Guttenberg se le debe la propagación de ese maestro paciente e infatigable que es el libro.

Al libro le ha salido un competidor serio que es la Prensa, el Cine y la Televisión.

Refiriendo al tema de nuestro país,, hemos de reconocer que es meritoria y pausable la labor realizada en estas últimas décadas.

Basta recordar que hace escasamente 135 años eran pocos los españoles que sabían leer y casi ninguna mujer... Hoy son centenares de miles de libros que se editan y venden. Hasta el desacreditado libro de texto, se pretende hacerlo inteligente y ameno dentro de lo posible...

El buen libro es la obra más perfecta del hombre...

El libro es fértil terreno donde prenden toda sembradura. Unas veces será flor otras pan que alimenta, árbol que cobija o tóxico que envenena.

No quiero ser más extenso y termino esta colaboración para RUFACA diciéndole sobre todo a la gente moza que pueda leerme:

Elegid buenos libros y recordad aquel dicho de un pensador ilustre. "El libro con la poesía nos deleita, con la ciencia enseña, con la historia nos advierte, con las biografías nos presenta ejemplares humanos dignos de imitar, con la Filosofía nos alumbramos y eleva, con la Novela nos ilustra y embelesa".

Que al lector de estas líneas sirvan mis sinceras argumentaciones sobre la valoración del libro, del estímulo para aficionarse a su lectura....

Puigcerdá, Enero de 1978

I. ROMERO NARANXEIRA

FOTO LORA carnet nº 3935
 Rambla José Ma Martí, nº 1
 Tel: 88 06 48 **PUIGCERDA**

COL.LABORACIONS

ALT PIRINEU

L'ESTEM DEIXANT MORIR.— La riquesa d'una terra que es vol destruir.

Les comarques de la Cerdanya, Alt Urgell, Pallars Jussà, Pallars Sobirà i Vall d'Aran, constitueixen la regió de l'Alt Pirineu, situada al nord-oest de Catalunya, contigua amb França i Aragó. Constitueixen el 20% del territori total del Principat, però la seva població no arriba l'1,13% del habitants de Catalunya.

L'Alt Pirineu s'està quedant desert, els canvis que experimenten els seus pobles assoleixen aspectes dramàtics que es fan palesos any rera any canvis principalment dirigits a potenciar una indústria turística forastera que no s'ha aturat a contemplar ni un moment els motius del despoblament i la desertització demogràfica i cultural del poble pirinenc.

Sovint, de Barcelona estant o des de les comarques de mes avall de les que ens hem referit al principi, hom veu el Pirineu com un lloc d'esbarjo de salut, d'anar a jeure, a esquiar o a veure muntanyes i paisatges verds. Sovint, hom no s'adona que en mig de tot el muntatge turístic del Pirineu Català hi ha un poble autòcton, uns habitants que es dedicaven a la pagesia i que ara sucumbeixen víctimes precisament del desgavell mal planificat i mal dirigit que interessos forans els han montat al seu país. Tot aquest muntatge que des d'aquí baix es veu tan bonic.

La gent del Pirineu ha anat marxant dels poblets cap al nucli de cada comarca i d'allí cap a les grans ciutats i cap a l'indústria. Això va creant la manca d'especialització de la ma d'obra que es queda i l'emigració cultural que potencia el tristament tradicional desequilibri entre la ciutat i el camp. Les inversions i els interessos que hi ha en la zona són forans i els beneficis que produeix no es reinverteixen precisament allà, sinó que també fugen. Tots aquests factors van anul·lant paulatinament la capacitat de reacció, d'anàlisi de la pròpia realitat i la recerca de solucions de la població pirenaica, que fa palesa la clara diferenciació de dues Catalunyaes: la urbana, demogràficament potent, industrial progressista i culta, i la rural, conservadora, reaccionària, desculturitzada i caciquista.

Mes enllà de l'urbanisme i l'especulació.

Des de fa uns quants anys s'han iniciat uns plans per a promocionar el Pirineu de des d'una perspectiva de rendabilitat immediata, coherent amb la conducta causant de l'empobriment actual de la zona, és a dir interessos forasters sense cap mena de poder de decisió de les comarques afectades.

Aquests plans passen per l'adquisició de les parcel·les dels pirinecs emigrats, instal·lació de llocs d'esbarjo per a les classes

afavorides, urbanitzacions fantasmes i indiscriminades, desenvolupament desordenat del turisme i canalització de tots els beneficis cap a societats financeres forasteres. Alguns tècnics que defensen aquesta "promoció del Pirineu es basen en la manca de mitjans d'autofinançament de la regió i la manca de rendabilitat que diuen, suposa mantenir un habitant al seu lloc de procedència. La colonització massiva del Pirineu suposa l'obertura de vies de comunicació al servei dels interessos forans, sense una òptica d'interrelació i enllaços comarcals; la visió enllernadora de la vida de la gran ciutat que ofereixen els visitants porta el descoratjament que adoba l'onada d'emigració. Les baixes produïdes per l'emigració autòctona seran cobertes per gent vinguda d'altres indrets de l'Estat, desconexors involuntaris de la cultura i el tarrannà de la regió; la seva dificultat d'aclimatació i l'abandó de la població d'origen faran que la cultura que van rebent aquestes comarques serà una cultura de colonització.

La Vall d'Aran és un bon exemple de destrucció d'una cultura autòctona propiciada pel benefici, privat i la rendabilitat immediata que han imposat els mites consumistes i han destruït la cultura popular que és la força aglutinant i d'autodefensa de la comunitat i la que li dona la perspectiva històrica per a concebre i decidir espais de relació i de convivència pròpia, coherents i autèntiques. La Vall d'Aran és un país occità amb una llengua pròpia, l'aranès, que és variant del gascó, i que es vallengu voluntàriament a Catalunya al 1.313; fins a les Corts de Cadis, el 1.812, tingué un govern autònom amb decisió política sobre la vall i de caire netament comunitari.

No solament els trets culturals són els que voluntàriament es passen per alt, sinó fins i tot les diferències ètniques dintre de un mateix àmbit, com és el cas de la Vall d'Aran, desconeguda fins i tot per la majoria de catalans, principalment per causes també per alguns elements autòctons.

Recentment s'han fet estudis que adoban la creença que avui és més econòmic mantenir dignament un pirinec al seu lloc d'origen que adequar-li un lloc a la metròpoli. El pirineu pot tenir capacitat d'autofinançament si té capacitat de decisió a l'hora de determinar quina part del seu capital natural, com ara boscos o aigües, hauria d'haver-se reinvertit a la regió. Cal que en aquest inici de recuperació democràtica, les relacions mútues de cada poble, cada regió o cada nacionalitat recuperin plenament el sentit que tingueren quan foren formulades.

Es necessària la recuperació d'un equilibri comarcal i a més es urgent, possible i necessària, que passi per un recobriment socio-econòmic, per a frenar l'emigració, per recuperar els elements autòctons i per l'obtenció clara de la capacitat de decisió.

Cal una planificació "Pirinenca".

La revista ALT PIRINEU ha confeccionat un extens informe al seu nº 0, de presentació o inici, apareguda recentment, en el qual hem basat aquest treball. Les conclusions que es treuen, d'aquesta greu situació són que ha de potenciar-se un equilibri entre els sectors productius, evitant el ja prou agrujat perill de l'especulació turística per la implantació d'economies mixtes i per una reinversió racional a la zona dels seus propis recursos financers. La manera de portar a terme això d'una forma justa i lògica és a partir d'una planificació democràtica amb l'intervenció activa del pirinec, tant en la formulació de la part que els correspongui com en la gestió i control dels resultats des de les pròpies comarques o la regió com a centre de decisió i institucionalitzat.

En l'etapa democràtica que s'albira, es necessari que tots els pirinecs, tant els que encara resten a les comarques citades, com els que han hagut de marxar-ne, es disposin a prendre llurs responsabilitats. De fet han començat, ja a donar-se exemples esperançadors en les mibilitzacions per l'urbanisme que s'han produït a la Vall d'Aran, a la Vall de Boi, a Montferrer-Castellbò i a la Cerdanya, i en la lluita pel cooperativisme per les guarderies, i pel moviment aranès de recuperació de la seva personalitat. Això pot fer-se possible partint de l'assumpció del problema a nivell català i a través d'una solidaritat nacional que en llur opinió hauria de traduir-se més que en un govern d'unitat catalana, compromet directament el desenvolupament harmònic de tot Catalunya.

Cal tenir doncs molt present la problemàtica de la població pirinenca —i això es podria traduir a molts altres indrets de Catalunya— i treballar de valent per carregar-hi una solució, donat que la gent que no viu en aquestes comarques no pot inhibir-se, car moltes vegades és coparticip, conscientment o inconscientment, voluntàriament o no, de la destrucció que s'està fent de la cultura, la riquesa i la manca de vida d'un poble. XAVIER CAPDEVILA.

Reproduïm aquest article, aparegut en una publicació setmanal de Barcelona, tinguen en compte, per una part, l'incidència de la problemàtica descrita en la nostra Comarca, que forma part de l'àmbit geogràfic objecte de l'estudi; per l'altra, per tractar-se d'una revista que apareix al propi tems que RUFACA i que incideix, encara des d'uns altres plantejaments sobre les mateixes finalitats de la nostra publicació. Creiem que l'estudi desenvolupat per ALT PIRINEU més que veritablement interessant és primordialment important per la conscienciació de la nostra Comarca cara a un futur de recobriment i vitalització.

PIRINENC

RECULL

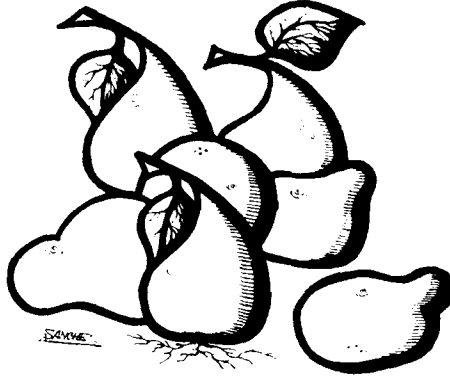
RECEPTES DE CUINA Cerdana.

PERES D'HIVERN AMB TRUMFES

Permeteu-me que abans de donar-vos la recepta, us faci una mica d'història d'aquest àpat.

En el temps abans passat, quan a Cerdanya hi havia una gran majoria de pagesia o, al menys, quan quasibé tothom el seu hortet, n'és sabut que s'hi collien moltes, i bones, trumfes i peres; una de les més anomenades, la d'hivern. (Tan anomenada que fins i tot el tsar Nicolau II de les Rússiaes que tenia fama de sibarita, la menjava com a postre preferit).

Tornant a les peres he de dir que a l'hora de collir-les, i després, en vendre-les, la gent les triaven; pel que en sobraven les tocades de la pedra, les macades i les lletges. Totes aquestes eren nomenades de rebuig, i com que no eren temps per a llençar res, les més lletges eren pel bestiar, d'altres es guardaven per la casa, i les macades es menjaven bullides amb trumfes.

Heus aquí aquesta recepta:

"Peres bullides amb trumfes":

Trieu per aquest àpat peres ben verdes.

Teleu trumfes, talleu-les a bocins i poseu-les a bullir amb aigua un xic salada, feu-les bullir una mitja hora, (el temps depèn de la qualitat de la trumfa); quan quasi ja són fetes afegireu les peres senceres i sense pelar, les vigilareu que no s'esberlin, però que quedin cuites.

Ho servireu tot junt i ben calent.

S'amaneix a la vinagreta.

No cal dir que és un primer plat, o sia que la pera en aquest cas és la verdura.

Bon profit!

TRUITA DE LLET. (Postres dolços)

Ingredients:

3/4 de litre de llet

6 ous

3 cullerades soperes de sucre

canyella i un tros de pell de llimona

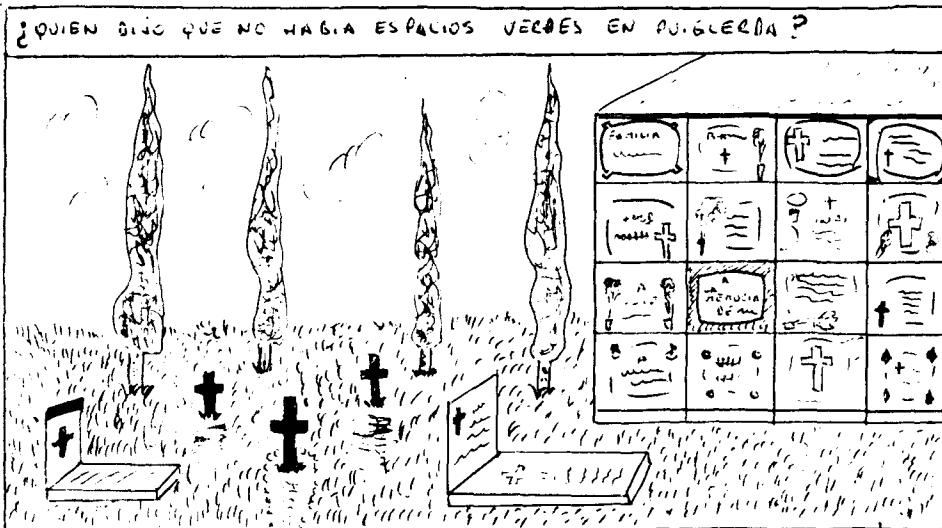
Es remenen els ous amb la clara inclosa; s'afegeixem amb la llet calenta on ja hi haurà el sucre, la canyella i la pell de llimona.

Es fa bullir 10 min. en foc lent i sense deixar de remenar. Tot seguit es posa en un colador que ja serveix de motlle. Es serveix fred, i si es vol amb sucre cremat. Bon Profit!

Flora Badosa

(Posem també aquesta recepta, no Cerdana, per a donar cabuda a les col.laboracions que tinguin interès a la nostra secció.)

RUFACADES

Hi ha hagut "passa" de malts de ventre a la Cerdanya.

Es desmenteix que totes les persones afectades per aquesta enfermetat hagueassin provat de cuinar la recepta apareguda al n° 1 de RUFACA.

El sistema de llum intermitent adoptat per l'ilustre Vila de Puigcerdà, serà exportat a Alemanya, Anglaterra i Suïssa, doncs s'han vist les seves possibilitats econòmiques en aquest temps de crisi.

(Barracca!)

ENSENYAMENT

AGRUPACIONS ESCOLARS COMARCALS

Entenem per agrupació escolar comarcal, a la concentració d'alumnes de diferents localitats de la zona en un mateix edifici receptor (Puigcerdà, Alp, Bellver).

Es poden diferenciar dos tipus de centres docents estatals:

- Els Centres Receptors, a on s'imparteixen les vuit unitats completes d'E.G.B.
- Els Centres Adscrits, que no arriben a les vuit unitats, cas de les escoles unitàries, graduades, etc... on hi ha un o dos mestres per cobrir les necessitats educatives d'una sola localitat (Queixans, Llívia, etc...).

- Acostuma a haver-hi un canvi de llibres de text i de programació que en alguns casos fan perillar uns hàbits sòlidament adquirits durant els primers anys escolars.
- Desplaçaments que comporten canvis d'horaris, a vegades excessius, degut a que a Puigcerdà concretament, solament es disposa d'un autocar per atendre el transport d'alumnes d'E.G.B. i de B.U.P. de localitats tan diverses com Age, Llívia, Vilallibent, Bolvir i Guils.
- Durant la primera etapa cada curs ha estat a càrrec d'un sol professor. Ara al començar la segona, tindran que adaptar-se als mètodes de tres o mes professors.

En aquest últim punt es planteja un problema a nivell de professorat, i es que hom es troba forçat a una diversificació en la seva tasca educativa. A part de la seva especialitat concreta (Ciències, Filològiques o Socials) també ha de impartir-se les altres activitats del programa escolar com són: la gimnàstica, la música, manuals, etc. sense tenir, en ocasions un autèntic interès ni aptitud per realitzarles.

Això fa que matèries, con aquestes abans esmentades, passin a ser una cosa secundària, "les maries", molt sovint descuidades, quan en realitat són d'una gran importància per el desenvolupament integral del alumne.

Pensem que, quan menys a nivell comarcal, aquest problema s'hauria de solventar amb la col.laboració de tots: Ministeri, Ajuntaments i altres entitats que poguessin oferir una ajuda personal o econòmica per contractar personal especialitzat en aquestes àrees.

També els nostres alumnes tenen dret a ésser unes figures dels esports, de la música, de la pintura o del teatre... i els nostres mitjans actuals no ens permeten canalitzar ni fomentar adequadament aquestes seves actituts.

Col.lectiu
Antoni, Margarida i Joan.

Segons l'actual ordenació educativa, els alumnes d'aquests centres adscrits, una vegada superada la primera etapa d'E.G.B. (1er, 2^{on}, 3er, 4^{rt} i 5^è) han de traslladarse al centre Receptor Comarcal més proper per realitzar la segona etapa (6^è, 7^è i 8^è) d'E.G.B.

Aquí es planteja ja la creació d'una sèrie de serveis complementaris per atendre les necessitats dels nous alumnes (menjador escolar, transport, biblioteca, etc...).

Generalment per l'alumne el canvi d'escola comporta algunes dificultats d'adaptació:

- Separació del seu ambient familiar i local més proper; adaptar-se a nous companys, a professors i a normatiues diferents.

Parquets CERDANYA
Grupo Residencial Roma
Escalera Bolvir, 2°. 1^a.
PUIGCERDA

**INSTALACION DE TODA CLASE DE
PARQUETS, CLAVADOS Y ENCOLADOS
PULIDOS Y BARNIZADOS
RODAPIES**

Tl: 88-05-20

LOS PUEBLOS SIN MEDICO

Durante los 10 últimos años, este país ha ido contemplando, alarmado, el progresivo abandono del medio rural por parte de la clase médica y la negativa general de los médicos recién graduados, de ejercer en los pueblos; llegándose en estos momentos a la cifra pavorosa y desgraciadamente creciente- de 2000 pueblos sin médico en España.

Con el aumento de los ingresos económicos oficiales para los médicos rurales, se pretendió alcanzar la solución al problema. Fue un recurso simplista, que ha puesto en evidencia, una vez más, un profundo desconocimiento de la realidad por parte de la Administración y que ha llevado -evidentemente- al fracaso. Porque no se trata de un problema económico; ni de marginación; ni de imposibilidad de actualización científica, ni de alejamiento de los grandes centros hospitalarios; ni de falta de vocación; etc. Se trata, simplemente, de un problema de INJUSTICIA. Porque no es justo que el médico no tenga derecho al descanso nocturno. Porque no es justo que el médico de pueblo tenga que aceptar una jornada laboral de 24 horas al día en guardia continua e ininterrumpida.

Porque no es justo que no pueda permitirse disfrutar de un día libre a la semana. Porque no es justo que se le niegue hasta el derecho a un horario.

Porque no es justo, que, a la mañana que sigue a una noche en vela, se le exija, además, plena responsabilidad, plena atención, pleno acierto y... una sonrisa amable. Porque -en definitiva- no hay normativa laboral capaz de aceptar como legales y humanas las condiciones de trabajo de los médicos rurales.

Aquí está el fondo de la cuestión. Aquí está el verdadero problema a resolver. Aquí es donde las alternativas sanitarias de los partidos políticos deben incidir con eficacia si quiere evitarse el éxodo total de los médicos rurales a muy corto plazo.

En próxima ocasión expondré una tentativa de solución personal al respecto.

J. Llauro Güell

QUAN HE DE VACUNAR EL MEU FILL

En el primer número de RUFACA, de todos es sabido la cantidad de fallos habido en ella y, por supuesto, en mi primer artículo sobre las vacunas; no quisiera que se interpretara mal, ya que considero impor-

tante el tema, y, como rectificar y no errar es de lo que consiste, yo rectifico mi artículo para que no dé lugar a dudas.

Récien nacido: B C G o vacuna antituberculosa.

3 meses: D P T 1ª dosis (Difteria, tosferina, tétanos)
Antipolio.

4º mes: D P T 2ª dosis
Antipolio 2ª dosis.

5º mes: D P T 3ª dosis
Antipolio 3ª dosis

12 meses: Antipolio 4ª dosis
Antivariólica 1ª dosis
Sarrampión 1ª dosis

18 meses: D P T 4ª dosis
Antipolio 5ª dosis

REVACUNACION

6 años: Difteria 5ª dosis
Tétanos 5ª dosis
Antipolio 6ª dosis
Antivariólica 2ª dosis

10 años: Tétanos 6ª dosis
Antipolio 7ª dosis

12 años: sólo las niñas: Antirubeólica

14 años: Tétanos 6ª dosis
Antipolio 7ª dosis

Antivariólica 3ª dosis

21 años: sólo los hombres: Antitífica
Antitetánica
Antivariólica

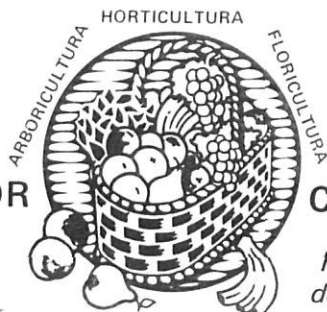
CARME MORENO

selecciones

SOUVENIRS - JUGUETERIA
ARTICULOS REGALO
LISTAS DE BODA

PLAZA DEL CAMPANARIO, 10
Tel: 88 02 77

PUIGCERDA

SALVADOR
Planters
i
granès

CARRERA
Fruites i
Hortalitces
de tota mena

José Antonio, 20 PUIGCERDA

Robes a bon preu per tothom

SERVEI TEXTIL

C/ Jose Antonio, 21. PUIGCERDA

BANCO
HISPANO AMERICANO
P U I G C E R D A

1.977-78 ESQUI ¿TEMPORADA TRAGICA?

Si, realment per a la Cerdanya és la temporada més dolenta de les que es recorden des de que s'esquia, i ho és perquè estem acabant el gener, i encara hi ha Estacions que no han pogut obrir al públic.

Per a les pistes de La Molina i Massella desgraciadament aquest problema és massa freqüent, doncs hi ha molts anys que per les festes de Nadal hi manca la neu i solament s'esquia a les pistes més altes: Torrent Negre i Tossa d'Alp. Però el que ha fet que aquesta temporada sigui la pitjor ha sigut que, a les pistes del Nord de la Cerdanya: Porter, Pui Moren Font Romeu, Pas de la Casa, tampoc han sigut esquiabls, i així els esquiadors tan de la Cerdanya com d'altres indrets ens hem vist impossibilitats de disfrutar plenament de les nostres pistes.

Seria convenient aprofitar l'experiència d'aquest any, i mirar el futur de l'esqui a les pistes de La Molina i Massella, doncs malgrat el mal començament de la majoria de temporades (no oblidem que a la Molina hi neva més en primavera que a l'hivern) hi ha les pistes del Torrent Negre i Tossa d'Alp que per la seva altitud i orientació fa que tots els hiverns siguin esquiabls, fins i tot aquest any que les estacions més afortunades de tot el Pirineu s'han vist obligades a tancar les seves instal·lacions: Pas de la Casa, Baqueira Beret, Formigal, etc.

I és ara després d'aquestes explicacions, que més o menys tothom coneix quan vull fer un crit d'alerta.

Un crit d'alerta per intentar salvar el poc de salvable que queda: el Torrent Negre i totes les pistes del Pic Llançada, Tossa d'Alp i Tossa de Das, superiors als 1.900 metre d'alcada.

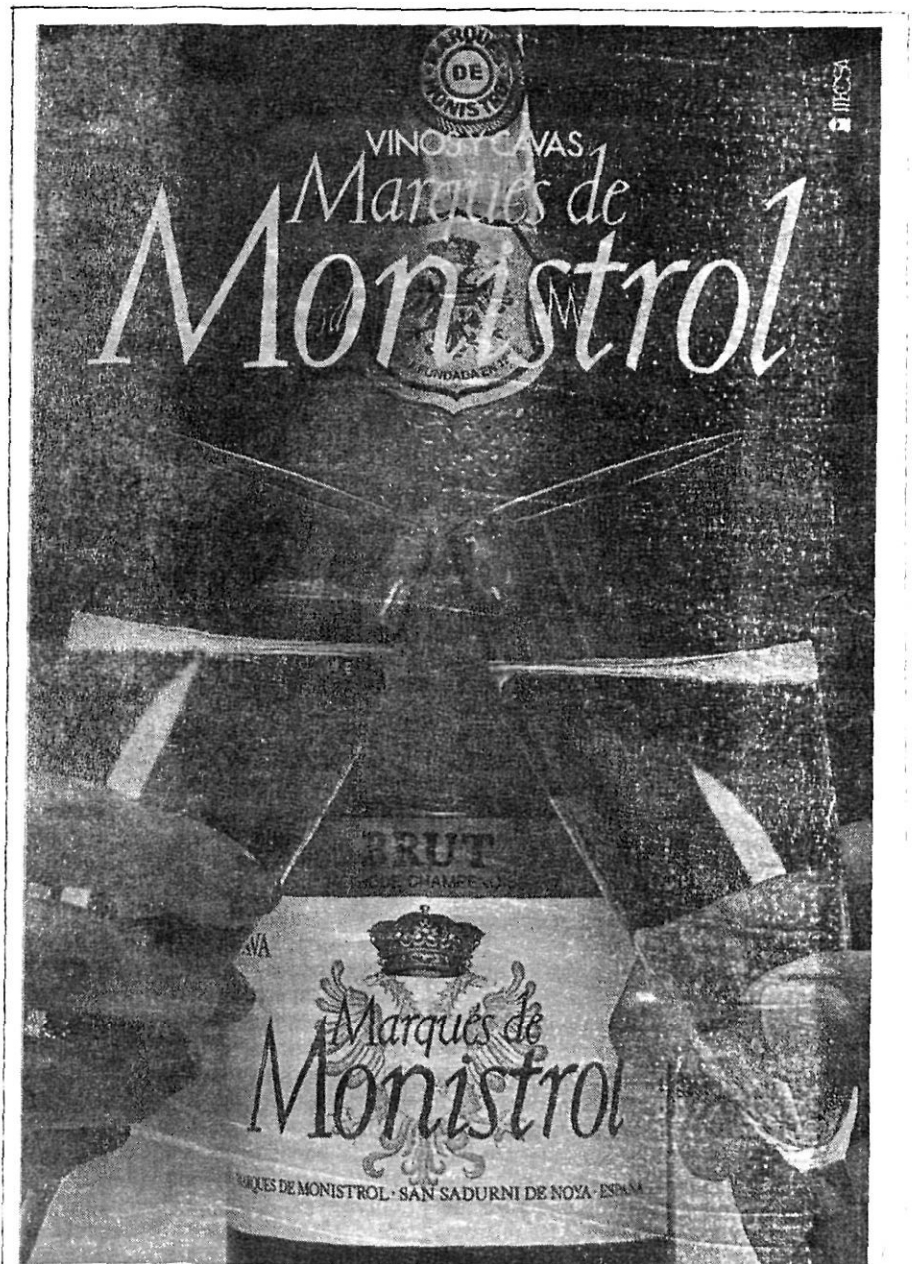
Hi ha hagut rumors sobre la possible construcció d'una carretera d'accés a les instal·lacions, que atrevassaria tota la pista d'esqui del Torret Negre.

Si s'arriba a portar a terme, es destruiria una de les úniques pistes de tot el Pirineu que és esquiable fins i tot en anys tràgics, com aquest que estem vivint.

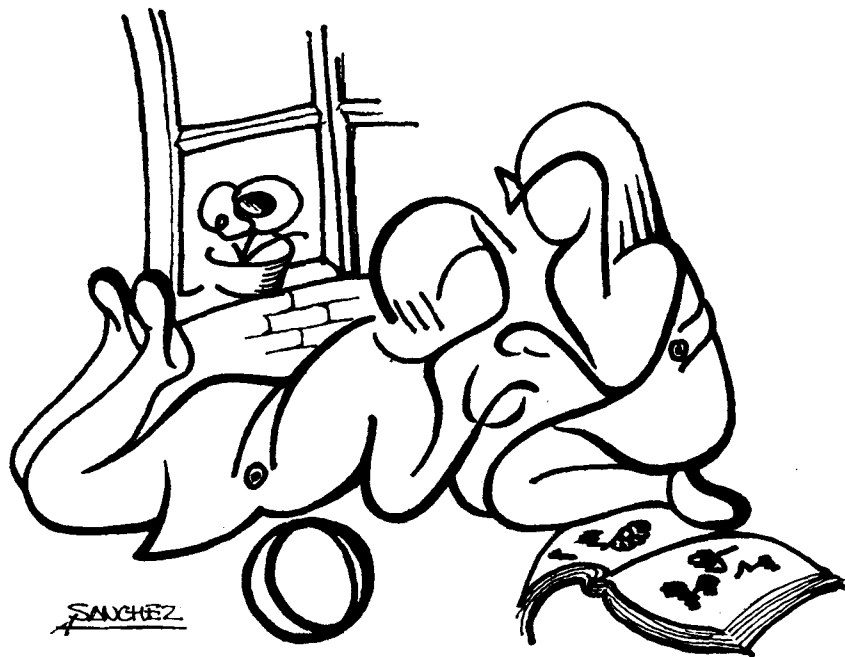
I així, per desgràcia, es pot comprovar arreu de la Molina, on les màquines han fet les carreteres i han canviat muntanyes, treient l'herba i fent-hi sortir rocs, i ara es necessita més gruix de neu per a poder ser esquiabls.

I a la natura l'home no la domina, sinó que l'home s'ha d'adaptar a la Natura.

Ramón Serra

**DISTRIBUIDOR OFICIAL
BODEGAS LLIVIA**

PEQUEÑAS COSAS

Es una tarde apacible, cualquiera. Una de estas tardes en las que el aún cálido sol de septiembre se tamiza a través de las persianas semibajadas y acaricia nuestros rostros.

Hace poco que hemos subido a la clase, rápidamente hemos ocupado nuestro lugar preferido, y ya nos sentimos invadidos y colmados por la palidez del ambiente. Formamos una pintoresca comunidad de pequeños seres, que aún podemos vivir al margen de la sociedad adulta y sus agobiantes tensiones, por el favor especial que nos confieren nuestros recién cumplidos cuatro años.

Para los mayores seguimos siendo un juguete. Pero nosotros ya somos conscientes de ser más, mucho más, y de poseer un mundo muy definido y muy nuestro.

Allí esta Sonia, sentada en un rincón, al lado de la ventana; no quiere jugar ni hablar con nadie, sólo le gusta mirar y sentirse protegida. Me acerco a ella pero me rechaza. Le dejo mi muñeca, y sé que dentro de un rato, cuando se sienta observada la tomará y la mecerá suavemente entre sus brazos... luego sacará una cacerola de su cartera y le preparará la comida. Sonrío porque mi muñeca queda en buenas manos.

Lorenzo es antipático y egoísta. Se empeña en pasearse por encima de las mesas, aunque sabe que no nos gusta porque estropea nuestras cosas, y va refunfuñando aprisionando entre sus manos el camión nuevo que hoy ha traído.

José entusiasmado. quiere jugar con él.

- No te lo dejo, es mío.

- Yo en mi casa también tengo uno grande, pero mi mamá no me deja traerlo aquí... Cuando sea mayor será camionero como papá.

- Mi papá te pegará porque tiene una navaja.

José no entiende muy bien por qué Lorenzo es agresivo y no quiere jugar.

El es un muchachote robusto y cordial, que gusta de saltar y alborotar. Hoy me ha traído una rosa blanca.

- Mi mamá las ha cortado del hospital para ti.

- A mi también me gustan las rosas; en mi casa tengo un jardín lleno de flores.

- dice Sole, mientras sostiene con una mano un payaso deshilachado y con la otra una galleta a medio comer.

Chicho nos viene siguiendo, se pelea con Susi para asirse a mi mano. Cuando digo algo me mira fijamente y vuelve a repetirlo muy serio, convencido de que se le ha ocurrido a él, y se siente muy satisfecho. Le queremos mucho. Llega a conmovernos cuando viene corriendo desde cualquier rincón para ver mejor los dibujos de la pizarra y el libro de cuentos. No ve muy bien.

¿Que es esto Chicho?

- ¡Un perro!

- A ver, acércate un poco más para verlo mejor.

- Oh! era una casa...

Pero a Chicho le gusta cantar y contarnos sus cosas; que tiene una abuelita, una hermana pequeña que sólo duerme y una bicicleta rota... y a nosotros nos gusta escucharlo.

LES ARRELS

Aquesta secció, benvolgut amic, vol ser una porta oberta a la col·laboració de tothom qui estimi la nostra llengua i les nostres tradicions.

Pretenem fer un inventari de totes les paraules que siguin pròpies del nostre llenguatge, actual o passat, i que no siguin gaire freqüents en els nostres diccionaris; un inventari de tots els noms dels accidents geogràfics del país, de les dites, dels costums i dels noms de les eines i de les cases....

Els nostres objectius son molt amplis, però res aconseguirem, esteu-ne segurs, sense la vostra col·laboració que ja esperem des d'ara, i penseu que en depèn la continuïtat d'aquesta secció.

Aquest mes el Sr. V.N. de B., d'Alp, ens porta les següents paraules:

REFETONS: Son les restes d'aliments que queden després d'un àpat.
CIRAR; Acció de posar ciratge (o betum) al calçat, tot fregant-lo, per tal donar-li brillantor.

El raier del Querol

- Y yo tengo un papá que es médico.

- Y el mio sabe llevar un tren.,

Blanca está sentada y quietecita dibujando una redonda inmensa, sonríe con dulzura y sigue haciendo redondas.

Clerwie sigue preguntando por todos y a todos.

- ¿Por qué escribes? ¿Qué es un color? ¿Cómo te llamas? ¿Qué es el mar?....

Y Javier viaja en un tren interminable de sillas.

Alvaro construye un castillo mayor y más bonito que el anterior.

Carmen se come un plátano.

Mireya va dando volteretas y adopta posturas coquetuelas.

- ¿Sabes? cuando sea mayor yo también tendré el pelo largo...

Y sigue transcurriendo la tarde, apacible, intensa y veloz.

Demasiado veloz, porque mañana mismo cuando se cumpla el sueño de Mireya de ser mayor y de tener el pelo largo, ya será otra Sonia la que acune a mi muñeca, y otro Chicho el que asido de alguna mano pedira ansiosamente otro cuento.

Pero siempre existirá esta pequeña historia para contarle, la de una tarde soleada y anónima, en la que en medio de juegos y sueños nos vamos descubriendo a nosotros mismos.

MARGARITA

TEATRE

L'Associació d'"AMICS DE LA CERDANYA", ja te grup de teatre!

Sí, ja tenim grup de teatre!

Sí, això és cert. Es sabut de tots. Vam començar la casa pel taulat; es va triar una obra per a interpretar-la i així atreure l'atenció de la gent.

El nostre primer error va ésser confiar en l'ànim de la gent jove sobretot, que és la que en principi hauria de tenir més temps i més entusiasme, però això, desgraciadament no és així a Puigcerdà. Ara ens trobem un grup de gent amb ganes de fer ganes, però som massa pocs per a fer

l'obra de teatre en concret. No està en el nostre ànim el desanimar-se tan aviat.

Aquest article voldria ésser una crida pels que no ens coneixen i una reiteració pels que ja han sentit parlar del Grup i tenen ganes de col·laborar amb nosaltres.

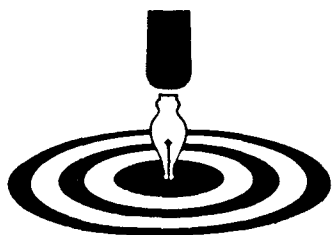
Ens trobem, els dilluns, a les 10 del vespre a les Escoles Nacionals Alfons 1er c/ Escoles Pies 57; entrem per la porta de fusta que dona a la cuina, en el primer pis. També anunciem les nostres reunions a la cartellera d'Amics de Cerdanya, Passeig 10 d'abril (antic "cuartel"). Esperem la vostra col·laboració i el vostre entusiasme.

Grup de Teatre

CHARLES

ROBA I PELL

Tl. 880-193

CARTES A

RUFACA

EN DEFENSA DEL TRIAL

Amigo Muntaner:

Después de leer muy detenidamente su artículo sobre las motos y sus terribles consecuencias, he deducido tres caracteres de su personalidad.

A.—No le gustan en absoluto las motos.

B.—Es Vd. un gran amante de la Naturaleza.

C.—No le gusta que nada ni nadie perturbe su sueño

Pues bien Sr. Muntaner, como "motard" estoy completamente de acuerdo con Vd. en que deberían apropiarse lugares destinados a la práctica del deporte de las dos ruedas; ahora bien, todos podemos comprar una máquina de trial sin tener en nuestro haber una licencia federativa o permiso de conducir, ya que, si mal no recuerdo, a nadie le piden dichos documentos cuando compra un automóvil.

Sobre el ruido de las motos en perjuicio de los pájaros, que me cite las máquinas de cros, bien, pues no llevan silenciador, pero para dichas máquinas existen circuitos cerrados exentos de árboles. Si bien, y cómo no, existe el clásico sádico al que le gusta "estripar" dentro del casco urbano de las poblaciones; pero, ¿para qué está la ley entonces?

En España se registraron en este pasado año un total aproximado de docientos fuegos forestales y creo sinceramente que podría contar con mi mano derecha los que han sido provocados por las motos de montaña; es más, en algunas de mis excursiones motorizadas hemos encontrado fogatas encendidas de algún excursionista despistadillo...

El punto que me gustaría aclarar mejor es el siguiente:

Una motocicleta, cuando sale de fábrica, ha sido pasada antes por Industria, es decir, comprobados sus caballos de potencia y sus decibelios (unidad del ruido del tubo de escape); luego, el comprador adquiere la matrícula y los papeles correspondientes pasando así a ser un vehículo más.

Mi pregunta es, Sr. Muntaner. ¿Por qué no deben circular estas máquinas a partir de las diez de la noche?

Y si le molestan los "fitipaldis" nocturnos no lo piense más, denúncielos a las autoridades y ellos sabrán a qué atenerse.

Por último, vaya a ver algún Trial o Cros y verá como no es tan malo como Vd. lo pinta.

Atte. UN MOTARD Y AMANTE DE LA NATURALEZA

P.D.

Sirva de aclaración que no está en mi ánimo el ofender a nadie. Sólo unas líneas para defender mi deporte favorito y el de otras muchas personas de la Cerdanya.

ANTES DE EMITIR JUICIOS U OPINAR HAY QUE SABER

Uno de los síntomas más claros del desmadre que llevan consigo gran cantidad de personas es, a mi modesto entender, su capacidad en hablar, enjuiciar o criticar cosas que apenas, a veces en ninguna forma, conocen. Para poder opinar con fundamento sobre cualquier tema concreto, creo que como norma elemental de civismo es fundamental conocer todas las partes que están implicadas en el tema concreto. Enjuiciar desde un único punto de vista, no sólo creo que es síntoma de una cierta inmadurez sino además de una terquedad histórica. Resumiendo, creo que, NADIE tiene toda la razón, aunque sí que tenemos TODOS un poco de ella. Este "rollo" introductorio he creído conveniente ponerlo como principio de la contestación que estas líneas pretenden ser del artículo aparecido en el número 1 de la revista RUFACA (1). La pobrísima

CARTES A RUFACA

impresión que me causó dicho artículo, a pesar de las buenas intenciones que pudiera dejar entrever, me ha movido a exponer mi modestísimo criterio sobre el tema en cuanto mi cargo representa y las inquietudes de los motociclistas ceretanos exigen.

Quisiera puntualizar que creo conveniente que sería muy útil para la sucesiva buena marcha y credibilidad de la revista que el firme del artículo aclarara a todos que es lo que él entiende por "técnicos" en la ordenación del territorio y patrimonio natural", ya que, si bien nadie duda que sus conocimientos pueden tener una cierta consistencia en temas naturistas, dejan mucho que desear en cuanto a motorismo se refiere: Afirmar que en Suiza se han llegado a prohibir las pruebas de trial, cuando cada año se celebra un trial valdado para el campeonato mundial y sus pruebas menores (2), creo que, más que una impresión de seriedad en la materia, que debe dar todo técnico, da una impresión de inventiva fuera de todo rigor científico y técnico. Errores de este tipo son muy tristes de observar, sobre todo si provienen de personas que son "técnicas" en la materia; así mismo, también es triste el que haya personas que se crean todo lo que leen y antes de escribir un dato no se preocupen lo más mínimo en verificar su autenticidad. Creo, señores, que ésto es muy triste. En todos los países se han tomado medidas que regulan la práctica del trial. En España, la F.M.E. también ha dictado normas al respecto. El que se cur plan, creo que ya no es problema de una actividad, sino más bien de educación; pero las normas ya están hechas, siendo susceptibles de modificación siempre que sea conveniente.

El tema del ruido es incuestionable, por cuanto toda máquina de motor produce ruido. En los últimos modelos, el ruido es muy inferior al que pueda producir cualquier coche, en cumplimiento de las normas. Ahora bien, la exposición de las posibles repercusiones del ruido en los pájaros me parece francamente muy sensacionalista. Aunque las conclusiones que se emiten puedan basarse en un posible estudio teórico sobre el tema, éstas me parecen desafortunadas, por cuanto si bien no creo que a los pájaros les guste el ruido de las motos, ni de los choches, aviones, tractores... etc, si lo que se expone en el artículo fuera cierto, creo que los pájaros ya se hubieran ido muchísimo antes de que saliera la primera moto de montaña.

El peligro de ocasionar fuego me produce la misma impresión sensacionalista. ¿Quién produce fuego en los bosques?: Los "trialeros", que no pueden fumar en una moto, los excursionistas; los "domingueros", que salen a hacer su comilona al campo;

las personas que cómodamente sentadas en su coche tiran distraidamente sus colillas fuera?. La posibilidad de pegar fuego con una moto en un monte es mínima comparada con la que se produce con las colillas sin apagar, insignificante con la que existe al producirse una fogata para calentarse o cocinar. Alegar que el "trial" es una práctica incendiaria, creo que únicamente denota un "puntillito" por las cosas más insignificantes y más improbables. Si nó que se informe de cuántos montes ha quemado una moto. Creo que en este aspecto ya no cabe ningún posible sensacionalismo y no dá lugar a duda; Si a alguien no le gusta el trial, por favor, que no diga "tonterías"; y si se cree un defensor de la naturaleza, por favor, más seriedad, más responsabilidad y mejores intenciones. ¿Vale?.

En cuanto a la erosión, quisiera puntualizar que, si bien es cierto que una rueda erosiona el suelo por donde pasa en la medida de la dureza de éste, de la dureza del neumático y de las condiciones de la máquina, y que el paso reiterado por un mismo lugar de motocicletas incide negativamente en la posible repoblación herbívola o forestal, al autor del artículo le rogaría que me indicara la existencia de un árbol, sólo uno, que haya sido "víctima del trial". Frente a la pomposidad de "víctimas del trial le rogaría que se fijara en "otros asesinos" que sí que tiran árboles al suelo y abren caminos, destruyen prados y cambian la fisonomía de paisajes enteros. A mo modesto entender, la afirmación de mi modesto entender, la afirmación de que la actividad del trial echa árboles por el suelo me da a entender no sólo un desconocimiento absoluto sobre la acción y repercusiones de las máquinas en el terreno sino además un insano sensacionalismo que tiene como objetivo un bello deporte.

Quizás, al posible lector de éstas líneas pueda parecerle un obseso defensor del trial. Me gusta el motorismo, me gusta el trial y me gusta la montaña. Entiendo que la montaña no sólo es nuestro medio vital, sino, porque posee tal belleza y armonía en todas su formas, que es un medio más que la Sra. Naturaleza pone a nuestra disposición para que nos superemos y nos identifiquemos con nosotros mismos; La montaña nos eleva a la vez que nos hace sentir lo pequeños que somos, y creo que ésto es maravilloso. ¿No cree?.

He pretendido además puntualizar los puntos que me han parecido equivocados algunos y exagerados tremendamente otros, creyendo comprender que la construcción y motivación del artículo obedece a unos nobles deseos de protección y conservación del medio, nuestro medio.

Simplemente invito al autor del artículo a que se lea las normas que regulan al motorismo de montaña, pudiéndole servir de ayuda para mitigar en lo posible su insana ignorancia para un noble deseo.

Solamente me resta añadir que como motorista y como ceretano amante de la montaña ofrezco mi más sincera y entregada colaboración en todo aquello que redunde en la conservación del medio y en beneficio de todos, brindándole al autor del artículo la oportunidad de montar en una máquina, a fin de que, para otra ocasión, sepa de qué va la cosa un poco. Sólo con el mutuo respeto y con el sincero deseo de hacer una Cerdanya mejor podremos conseguir entre todos alcanzar metas más elevadas. ¿Vale?.

MOTO CLUB PUIGCERDA

PRESIDENTE: Eugenio Ramis Morant

(1) RUFACA. N.º 1 Pg 10. "El trial, una actividad que cal regular"

per: J. MUNTANER I BARTRA

(2) Concretamente, el trial de Suiza es el penúltimo trial del conjunto de pruebas valederas para el Campeonato Mundial.

"QUEREMOS IR A TORNEO"

Somos un grupo de chicos de 7º de E.G.B. que queremos participar en el programa de TV TORNEO.

Necesitamos un entrenador que conozca las reglas del fútbol-sala, que pueda viajar a distintas localidades de España y que pueda asistir al siguiente horario de entreno:

—Lunes, martes, jueves y viernes de 7 a 8 de la tarde.

—Sábados: mañana de 10 a 1 y tarde de 4 a 7.

Si no fueran bien los horarios, preséntese a la Dirección del mismo colegio y trataremos de buscar otros.

Somos: C. Bisbal, R. Garzolio, F. Palomo, M.A. Martín, J. Cadefau, J. Parra, J. Muntané, L. Llombart, M. Grau V. Biel, J. Comas, B. Sirvent, A. Cruz, M. Cruz.

CARTES A RUFACA

CARTA DE UN POSIBLE ENFERMO

Sr. Llauro:

En el primer número de RUFACA aparecía un artículo firmado por Vd. sobre el hospital de Puigcerdà y no puede imaginarse cuál fue mi indignación al leer dichas líneas. No entiendo como puede sentirse orgulloso de que el hospital de Puigcerdà "pretende estar abierto a todo el mundo" si la primera obligación de un hospital debe ser la de estar abierto a todo el mundo.

También habla Vd. de talento, de adelantos técnicos; pero la realidad es muy distinta: mientras los enfermos de cierta gravedad tengan que ser trasladados a Barcelona, mientras los análisis se tengan que hacer en Osseja, porque los de Puigcerdà "no son de fiar", según palabras textuales de más de un médico; mientras prosiga la deshumanización por la que está encaminado el hospital de Puigcerdà; mientras todo esto ocurra, nadie puede sentirse orgulloso del hospital y menos aún un médico, sabiendo que médicos que tienen a su alcance los últimos adelantos de la técnica y salvan a diario centenares de vidas por las que no se daba un real, en lugar de sentirse orgullosos de los conseguidos hasta el momento, luchan para que estos centenares de vidas salvadas se conviertan en muchas más. Son hombres que saben que la medicina no tiene fin, son hombres de ciencia.

Estése convencido, Sr. Llauro, que los problemas del hospital de Puigcerdà son consecuencias de algo más que tener talento y ser liberales; y tenga en cuenta que las "lenguas mordaces" a las que Vd. alude solemos hablar por experiencia, en ocasiones por una triste y amarga experiencia.

Sé que quizás algún día puedo necesitar los servicios del hospital de Puigcerdà. A los que sabemos esto y sabemos cómo funciona dicho hospital nos dá más miedo sus servicios que la propia enfermedad.

¿Quién honestamente puede sentirse excluido?

UN ENFERMO IMAGINARIO

NOTA

RUFACA publicará totes les cartes que siguin enviades, escrites a màquina, a doble espai i que estiguin signades per l'autor, fins i tot en el cas de volguer que siguin publicades amb seudònim.

REPLICA A "CARA A CARA"

Haciendo gala de la ocasión que me brinda la imparcialidad e independencia de esta revista, voy a exponer mi opinión acerca del artículo aparecido en el número correspondiente al mes de Diciembre, bajo el título de "Cara a cara", firmado por Alfons Brosel y referente al diálogo abierto, habido en Televisión Española, cuyos exponentes eran Marcelino Camacho, líder de Comisiones Obreras, y Nicolás Redondo, líder de la U.G.T.

De entrada, quisiera anotar que conociendo personalmente al autor del escrito, no comprendo en absoluto su conjetura, pues personalmente la califico de paternalista y además de incoherente.

Quedo perplejo, cuando tratándose de temas tan serios, la gente se permite hacer conjeturas, —siendo por otra parte lo más grave—, que esta gente jamás ha tomado parte activa en estos menesteres. Clarificando: "que jamás se han mojado". Pero claro, la postura del escéptico imperterritito no compromete a nada, y se permite el lujo de poder golpear a diestro y siniestro según le venga en ganas.

Personalmente, tendría que decirle a éste buen señor, que si para algo sirve la DEMOCRACIA, entre otras cosas es para que el tan traído y llevado "pueblo", pueda enterarse de lo que sucede en nuestro país. Y que si se dá el caso de que las centrales sindicales no están unidas —como tal vez fuera deseable—, no se puede ir por el mundo vendiendo imágenes falseadas de la susodicha unidad.

No seré tan imprudente de mostrarme a favor de un líder sindical o del otro; pero a mi modo de ver entiendo que uno de los dos estaba ocultando muchas cosas al "pueblo", y lo que es más grave: a sus propios militantes de base.

Por lo tanto, tal como nos cuenta nuestro personaje, si sus "esperanzas se desvanecen"... le rogaría tomara con más seriedad el asunto e intentara comprobar cuál de los dos líderes llevaba razón. Y además, que fuera cual fuera el que la llevara, insisto en que no encuentre tan aberrante el que el pueblo sepa cómo está nuestro movimiento obrero.

Psdta. Me autoemplazo a posibles réplicas.

Benito Peña

**CAIXA D' ESTALVIS PROVINCIAL
DE GIRONA**

Sucursal de Puigcerdà

**UNITS PER L' INTERES DE LA
PROVINCIA**

PUBLICIDAD CINEMATOGRAFICA

Sr. Director:

Deseo manifestar desde estas líneas mi felicitación para todo el equipo que ha hecho posible la confección de esa tan esperada revista que plasma la realidad objetiva de la Cerdaña.

Y como de realidades hablo, paso seguidamente a exponerle una situación que está presente en Puigcerdà, para mí de forma inexplicable. Admito que en este sentido esta villa no sea la excepción, pero en ella vivimos.

El hecho es que periódicamente se proyectan en los cines de esta localidad unas películas que, la verdad, no sé si llamar eróticas o triviales, ya que muchas veces no responden en su calidad a la idea que los espectadores nos hemos forjado partiendo de títulos o propaganda más o menos sugestivos. Ya sé que esto no tiene mayor importancia si pensamos que la decepción puede producirse igual con películas eróticas o de destape como con las de otro tema cualquiera, influyendo multitud de circunstancias que a la vez varían en el ánimo de cada uno de los espectadores que en la sala nos encontramos.

Sin embargo no es la proyección de unas u otras películas lo que me preocupa.

En mi opinión, lo preocupante es la exhibición que en la vía pública se hace con carteles de propaganda "seleccionados muy especialmente", sin duda para llamar la atención del mayor número de espectadores posible.

Pero es que, y ahí está lo grave, esta muestra se expone, entre otros lugares, en las inmediaciones de un colegio infantil; y si oyeran ustedes los comentarios que hacen los chiquillos a la vista de tales fotogramas.... Per es muy fácil constatar estos hechos con un poco de paciencia y oído fino.

Admito que el cine está ubicado en su sitio y el colegio en el suyo, y ambos son inamovibles, pero pienso que no sería tan difícil prescindir de esa publicidad, teniendo en cuenta que los mayores estamos suficiente y anticipadamente informados del contenido de las películas y que el taquillaje, no por ello, va a disminuir.

En estas consideraciones me remito a lo establecido en el Real Decreto 2748/77 de 6 de Octubre (B.O.E. nº 266 de 7-11-77) y a su corrección en B.O.E. nº 11 de 13-1-78, que en su art. primeró prohíbe la exhibición en quioscos, escaparates, interior o exterior de establecimientos abiertos al público y en general en lugares de la vía pública, de todo tipo de publicaciones que en su portada contengan desnudos humanos o imágenes, escenas o expresiones inconvenientes o peligrosas para los menores.

CLASIFICACION

Y

TRATADO DE ARIDOS

HORMIGON PREPARADO

SERVICIO GRUA

FORRADA

ESTACION

DE

SERVICIO

LAVADO -

ENGRASE -

PETROLEADO

NEUMATICOS

AVDA. GRAL. TELLA, 6-13

Tel: 88 01 94

88 06 94

88 06 95 PUIGCERDA

Si bien esta disposición legal se refiere a publicaciones periódicas y unitarias, y que por el momento desconozco lo que se haya legislado en materia de carteleras-propaganda de películas, soy del parecer que la intención del legislador al referirse a "lugares de la vía pública", y "todo tipo de publicaciones" es la de hacer extensiva la prohibición a cualquier tipo de soporte que contenga en su portada aquellos mensajes inconvenientes o peligrosos para los menores.

Ya me dirán ustedes la diferencia que existe entre la portada de una revista y un fotograma de una cartelera.

Por ello, y en aras de una mejor y provechosa educación de nuestros hijos, desearía que esta carta sirviese para que en lo sucesivo no se exhibieran escenas, que un mínimo de sentido común rechazaría como perjudiciales para los pequeños, precisamente al alcance visual de ellos.

Me parece que no es pedir demasiado.

R.M.A.

Posteriormente a la recepción de la carta, la prensa publicó esta noticia.

A partir de hoy

Prohibidos los desnudos en la publicidad exterior de espectáculos

Madrid, 23. — Por un real decreto de la Presidencia del Gobierno, publicado hoy en el «Boletín Oficial del Estado», se regula la publicidad exterior de los espectáculos, imponiendo una moderación a tales manifestaciones en defensa, principalmente, de la infancia y de la juventud.

Las disposiciones contenidas en nuestro ordenamiento sobre publicaciones infantiles y juveniles, portadas de publicaciones periódicas y publicidad de películas se extienden ahora a la publicidad teatral y de los demás espectáculos públicos, y se detallan los trámites de consulta voluntaria y de procedimiento sancionador.

En definitiva, queda prohibida en locales cinematográficos, teatrales y en general de espectáculos públicos, toda publicidad por medio de carteleros o vallas exteriores que contengan desnudos, imágenes, escenas o expresiones inconvenientes o peligrosas para los menores. —

ACTUACIO DEL C.N. BARCELONA AL POLIESPORTIU

Els primers dies de l'any, el Club Poliesportiu de Puigcerdà va deixar les seves instal·lacions de la piscina climatitzada al Club Natació Barcelona perquè hi pogués realitzar una setmana d'entrenaments, convidant-hi a aquestes sessions a tots els afeccionats a l'esport de la natació. Al mateix temps, el dia de Reis es va efectuar una demostració tècnica, comentada per l'entrenador de l'esmentat Club. El diumenge següent es celebrà una competició en la que es disputava el Trofeu Nacional "turbo", amb l'actuació dels equips campions d'Espanya, masculins i femenins del Club Natació de Barcelona, participant-hi figures tan destacades com poden ésser Margarida Armengol, Carolina Kun, Pere Estrany, Antoni Aguilar, i els millor nadadors de l'esmentat Club.

P.

ANUNCIOS NO COMERCIALES

El Club Polideportivo nos ruega comuniquemos la siguiente nota:

EL CLUB POLIDEPORTIVO PUIGCERDA PRECISA EMPLEAR A UN MATRIMONIO PARA VIGILAR LAS INSTALACIONES ACTUALMENTE EXISTENTES EN EL COMPLEJO POLIDEPORTIVO, Y REALIZAR LOS TRABAJOS DE LIMPIEZA Y CONSERVACION DE LAS MISMAS.

INTERESADOS DIRIGIRSE POR ESCRITO AL CITADO CLUB, APARTADO DE CORREOS Nº 11 PUIGCERDA, INDICANDO DATOS PERSONALES Y SI ESTAN EN POSESION DEL CARNET DE CONDUCIR.

COMPRO PIANO EN BUEN ESTADO.
RAZON: CALLE JOSE ANTONIO, nº 21
TIENDA. PUIGCERDA.

HOSTELERIA

Hemos recibido la siguiente nota, con ruego de publicación:

"En el día de hoy, 17 de Enero de 1.978, se ha constituido la Unión de Hostelería y Similares de la Cerdanya, congratulándose mucho de la noticia de que el Presidente Provisional de dicha Unión es D. Pedro Dosta Anglada.

CLUB POLIDEPORTIVO PUIGCERDA

Se han organizado unos cursillos de natación en la piscina climatizada, de dos días por semana, con el siguiente horario:

Adultos de 8 a 9 h.

Infantiles de 7 a 8 h.

Para inscribirse dirigirse a la oficina del Club Polideportivo Puigcerdà.

ENERGIA SOLAR PER LA PISCINA?

El dilluns, dia 16 de Gener, un equip de tècnics es traslladà des de Barcelona per estudiar les possibilitats que existien d'utilitzar la energia solar pel manteniment de la Piscina Climatitzada de Puigcerdà. En el moment d'escriure aquestes ratlles no tenim més informació, però a la vegada que ens sembla interessant de publicar només això, emplacem des d'aquestes fulles a la Junta del Poliesportiu perquè en un proper número ens en fassin cinc cèntims del tema.

P.

MOVIMENT PARROQUIAL DURANT EL MES DE DESEMBRE DE 1.977

BAPTISMES:

NATALIA GARCIA ARTEAGA, filla de Francesc i Francesca.

PILAR MORICHE AGUILAR, filla de Manel i Josefa.

RAMON SIRVENT CRESPIA, fill de Ramon i Teresa.

SANDRA MARIA SERRANO BOLIVAR, filla de Isidre i Feliciano.

NOHEMI DIAZ HERRERO, filla de Joan Pere i Mª Carme.

ISIDRE PRAT GARCIA, fill de Isidre i Azucena.

MOLTES FELICITATS!!!

MATRIMONIS:

El dia 4 de desembre FRANCESC JAVIER ROMERO ORTEGA amb MERCE NAVAS OLMO.

ENHORABONA!!!

DEFUNCIONS:

El dia 9 ALBERT TAPIAS ANDORRA de 84 anys.

El dia 18 EUSEBI SERRA GRAU de 78 anys.

El dia 27 CLEMENCIA GUERDILLA MOLINER de 79 anys.

El dia 30 JOSEP PANES SANJOAQUIN de 55 anys.

D.E.P.

DEMOGRAFIA DE LA PARROQUIA DE SANTA MARIA DE PUIGCERDA DURANT L'ANY 1.977

BATEJOS: 97 (48 nens i 49 nenes)

MATRIMONIS: 22

DEFUNCIONS: 54 (27 homes i 27 dones) Edat mitja dels difunts: 67, 51 anys.

Al cap d'un any d'haver presentat els estatuts de la nostra entitat, hem estat legalitzats. Es l'hora de començar a treballar per la nostra Comarca.

SI TENIU INTERES PER:

- Col·laborar amb la nostra (i vostra) revista RUFACA...
• Si us interessa qualsevol aspecte del nostre patrimoni artistic...
• Si voleu conèixer millor la natura que ens envolta i la seva problemàtica...
• Si us interessa el folklore i les tradicions populars...
• El teatre, cinema, i altres mitjans de cultura i comunicació.

Ompliu les següents dades i fiqueu-les a la bústia d'AMICS DE CERDANYA, passeig 10 d'Abril (Antic quartel) Puigcerdà.

La cuota de soci serà de 100, -ptes. al mes. El soci reberà gratuïtament cada mes RUFACA, i podrà assistir i participar en tots els actes que organitzi la nostra entitat.

M'INTERESSA FER-ME SOCI D'AMICS DE CERDANYA

Nom i Cognoms...
Adreça... Tel...
Codi postal...

FORMES DE PAGAMENT (Preferible a través del Banc o Caixa)

A TRAVÉS DEL BANC Rebut anual (1.200 Ptes)
Rebut semestral (600 Ptes)
Rebut mensual (100 Ptes)

PERSONALMENT Al local d'Amics de Cerdanya.
Al compte corrent d'amics de Cerdanya (Oficina de Banca Catalana)

ORDRE DE PAGAMENT

El senyor...
autoritza el (Banc o Caixa)
a carregar al seu C.C. N°... els rebuts corresponents d'Amics de Cerdanya.

Signatura

- SI VIUS A LA COMARCA DE CERDANYA
SI CREUS QUE "RUFACA" ES EL MITJA DE COMUNICACIO QUE ENS MANCAVA
SI CREUS QUE ES POT MIL LORAR I TU POTS AJUDAR
SI PENSES COL.LABORAR-HI.

Omple aquest mateix imprès fent una creu al que creguis més convenient.

AMICS DE CERDANYA

Passeig 10 d'Abril s/n Puigcerdà.

- VULL ESSER CORRESPONSAL DE LES NOTICIES DEL MEU POBLE
VULL FER UNA COL.LABORACIO FIXA A LA SECCIO.
VULL FER COL.LABORACIONS ESPORADIQUES.
VULL ANUNCIAR-ME

Nom Cognoms

Adreça.....Telef.....Població.....

Data.....

SIGNATURA

INFORMACIO

TEMPORADA DE ESQUI 1977/1978

HORARIOS DE TRENES DE PUIGCERDA, PLAZA DE CATALUÑA, SANTS, HOSPITALET.

A PARTIR DEL 18 de DICIEMBRE DE 1977

SALIDA		LLEGADAS									
PUIGCERDA	CAIXANS	ALP	MOLINA	PLANOLAS	RIBAS	RIPOLL	VICH	PLAZA C.	SANTS	HOSPITALET	
D.	5.05	5.12	5.17	5.29	5.52	6.03	6.23	7.07	8.17	8.24	8.30
D.	6.35	6.42	6.47	6.59	7.22	7.34	7.53	8.45	10.12	10.19	10.25
D.	8.35	----	8.49	9.02	9.24	9.34	9.51	10.51	11.35	11.43	11.50
D.	12.15	12.22	12.27	12.39	13.03	13.15	13.34	14.17	15.33	15.41	15.47
D.	13.53	-----	14.04	14.17	14.42	14.54	15.14	16.06	17.20	17.27	17.33
D.	14.15	14.21	14.26	14.36	15.04	15.17	15.43	17.42	BARCELONA	TERMINO	18.4
F.	15.16	-----	-----	15.38	16.17	16.31	16.52	17.35	18.49	18.57	19.03
F.	16.00	-----	-----	16.22	17.05	17.17	17.41	18.29	19.55	20.10	20.16
D.	16.37	-----	16.49	17.06	17.31	17.43	18.04	18.54	20.33	20.41	20.47
F.	17.06	17.13	17.18	17.30	17.57	18.10	18.34	19.32	20.48	20.54	21.00
D.	17.37	-----	17.49	18.01	18.27	18.38	18.58	19.59	21.20	21.26	21.32
F.	18.20	-----	18.31	18.46	19.13	19.26	19.44	20.27	21.40	21.47	21.53
D.	20.10	20.17	20.23	20.36	21.02	21.14	21.35				

HORARIOS DE TRENES DE PUGCERDA, PLAZA DE CATALUÑA, SANTS, HOSPITALET.

SALIDAS										LLEGADAS		
HOSPITALET	SANTS	PLAZA C.	VICH	RIPOLL	RIBAS	PLANOLAS	MOLINA	ALP	CAIXANS	PUGCERDA		
L.				6.50	7.12	7.25	7.52	8.05	8.10	8.17		
F.	5.08	5.15	5.24	6.48	7.39	8.01	-----	8.37	8.49	-----	9.00	
D.	5.40	5.47	5.54	7.39	8.25	8.43	8.54	9.22	9.35	9.40	9.47	
F.	6.36	6.43	6.51	8.12	9.10	9.34	9.46	10.12	10.25	10.30	10.37	
D.	BARCELONA	TERMINO		9.23	10.27	10.51	11.02	11.27	11.39	11.46	11.53	
D.	9.20	9.27	9.35	10.55	11.44	12.03	12.15	12.40	12.53	12.58	13.05	
D.	11.06	11.13	11.20	12.53	13.41	13.59	14.11	14.37	14.50	14.55	15.02	
D.	13.45	13.52	14.00	15.10	15.51	16.08	16.19	16.42	16.53	-----	17.04	
D.	15.15	15.22	15.30	16.45	17.28	17.47	17.58	18.20	18.32	18.37	18.44	
S.	16.15	16.22	16.30	17.56	18.43	19.03	19.16	19.41	19.54	19.59	20.06	
D.	17.20	17.37	17.35	18.57	19.45	20.04	20.16	20.40	20.53	20.58	21.05	
D.	19.50	19.57	20.05	21.21	22.10	22.29	22.41	23.05	23.18	23.23	23.30	

(D) Diario
 (L) Laborable
 (S) Sábado
 (F) Festivos